

Inspectie Openbare Orde en Veiligheid
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Kwaliteitsonderzoek School voor Handhaving

Leergang politiële verkeersspecialist
Leergang politiële milieuspecialist

Kwaliteitsonderzoek
School voor Handhaving
Leergang politieële
verkeersspecialist
Leergang politieële
milieuspecialist

Inhoud

1	Opzet en verantwoording kwaliteitsonderzoek	9
1.1	Inleiding	9
1.2	De inhoud van het toezicht	10
1.3	De opzet van het toezicht	12
2.	Faculteit Bijzondere Politiekunde, domein Verkeer en Milieu	15
2.1	Ontwikkelingen in het postinitiële politieonderwijs	15
2.2	De keuze van het domein Verkeer en Milieu	16
2.3	Het toezichtarrangement	18
3.	Bevindingen en conclusies	21
3.1	Kwaliteitszorg	22
3.1.1	Beoordeling	22
3.1.2	Verantwoording	23
3.1.3	Verbeteringen	23
3.1.4	Conclusie	24
3.2	Selectie en voorlichting	25
3.2.1	Selectie	25
3.2.2	Onderwijs- en examenregeling	27
3.2.3	Voorlichting	27
3.2.4	Eerder verworven competenties/flexibele leerwegen	28
3.2.5	Vorbereidende of ondersteunende activiteiten postinitiële opleidingen	29
3.2.6	Conclusie	29
3.3	Programma	30
3.3.1	Samenhang	30
3.3.2	Algemene vorming en persoonlijke ontplooiing	31
3.3.3	Voorzieningen	32
3.3.4	Conclusie	32
3.4	Leerproces	34
3.4.1	Leertijd, studielast, werkvorm, studeerbaarheid	34
3.4.2	Pedagogisch-didactische competenties en inhoudelijke kwalificatie docenten	35
3.4.3	Voldoende personeel	36
3.4.4	Conclusie	36

3.5	Begeleiding	37
3.5.1	Studiebegeleiding	37
3.5.2	Registratie	37
3.5.3	Conclusie	38
3.6	Omgang en veiligheid	39
3.6.1	Bejegening	39
3.6.2	Conclusie	39
3.7	Aansluiting op de politiepraktijk	39
3.7.1	Aansluiting op actuele eisen uit de politiepraktijk, toerusting voor de praktijk	39
3.7.2	Conclusie	40
3.8	Aansluiting op reguliere onderwijs	41
3.8.1	Samenwerking met het reguliere onderwijs	41
3.8.2	Conclusie	41
3.9	Rendement beroepsonderwijs	41
3.9.1	Conclusie	42
3.10	Periode van werkend leren	42
3.10.1	Onderwijsovereenkomst	42
3.10.2	Personeel, leerwerkplaats	43
3.10.3	Conclusie	44
3.11	Examinering	44
3.11.1	Validiteit	44
3.11.2	Onafhankelijke en zorgvuldige beoordeling	46
3.11.3	Conclusie	46
4	Eindoordeel	49
Bijlagen		55
I	Lijst van geraadpleegde documenten	56
II	Beleidsreactie Politieacademie	57

Onze missie

De Inspectie OOV levert een bijdrage aan de veiligheid van de samenleving. Zij oefent daartoe toezicht uit op besturen en organisaties die verantwoordelijk zijn voor de openbare orde en veiligheid en stelt hen daarmee in staat de veiligheid te verbeteren.

De Inspectie OOV houdt, onder de verantwoordelijkheid van de ministers van BZK en van Justitie, toezicht op de kwaliteit van de taakuitvoering van zowel de verantwoordelijke bestuursorganen als de operationele diensten die op de verschillende onderdelen van het OOV-terrein actief zijn (politie, brandweer, GHOR).

De Inspectie OOV laat zich leiden door enerzijds de inschatting van maatschappelijke veiligheidsrisico's en anderzijds door de vraag waar zij met haar toezicht maximaal kan bijdragen aan het realiseren van beoogde beleidseffecten. In haar werkplannen, jaarverslagen en rapportages worden de gemaakte keuzes en gevolgde werkwijzen verantwoord.

Het oordeel van de Inspectie OOV komt onafhankelijk tot stand.

De Inspectie OOV draagt haar bevindingen actief uit. Zij geeft daarmee de ministers en de onder toezicht staande organisaties inzicht in hun bijdragen aan de kwaliteit van het veiligheidsniveau en de praktische uitwerking van het gevoerde beleid. De Inspectie OOV beoogt daarmee bij betrokkenen een oriëntatie op permanente aandacht voor verbetering tot stand te brengen.

De Inspectie OOV zoekt actief samenwerking met andere partijen van beleid, uitvoering en toezicht, zowel op het OOV-domein als op aanverwante terreinen.

De Inspectie OOV weet wat er leeft en toetst of het werkt.

Opzet en verantwoording kwaliteitsonderzoek

1.1 Inleiding

Het toezicht op het politieonderwijs en de examinering vindt zijn grondslag in de Wet op het LSOP¹ en het politieonderwijs (in werking getreden op 21 januari 2003)². Het toezicht valt globaal te verdelen in:

- toezicht op de naleving, waarbij wordt nagegaan of de regelgeving op het terrein van het onderwijs en de examinering correct wordt toegepast en
- het toezicht op de kwaliteit van het onderwijs en de examinering.

¹ Landelijk Selectie- en Opleidingsinstituut Politie, tegenwoordig de Politieacademie.

² Staatscourant 2003, nr. 52.

De wijze waarop het toezicht op de kwaliteit nader is vormgegeven, is vastgelegd in het ‘Toezichtkader Kwaliteitsonderzoeken Politieonderwijs’³ dat per 1 januari 2009 in werking is getreden. In 2008 is het toezichtkader voor het politieonderwijs vernieuwd. De ingezette trend op het terrein van toezicht is dat toezicht selectief en slagvaardig dient te zijn: intensief toezicht waar nodig en toezicht op afstand waar mogelijk. In het nieuwe toezichtkader is deze trend nader uitgewerkt met onder andere als consequentie dat niet meer (zoals in het oude toezichtkader) per definitie iedere opleiding jaarlijks door de Inspectie OOV moet worden bezocht maar uitsluitend als daar risico’s zijn gesignaleerd voor het rendement en/of de kwaliteit van het onderwijs en de examinering. Dit betekent dat de keuze voor een door de Inspectie OOV te onderzoeken locatie wordt bepaald door de jaarlijkse risicoanalyse.

De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (Inspectie OOV) focust zich met het toezicht op het politieonderwijs nadrukkelijker dan voorheen op de aansluiting van het politieonderwijs op de beroepspraktijk, de vakbekwaamheid van politieprofessionals en de verantwoordelijkheid die de korpsen hebben bij het verzorgen van het politieonderwijs. Omdat het onderwijs er in de eerste plaats toe moet leiden dat competente politiefunctionarissen hun beroep adequaat kunnen uitoefenen, wordt deze verbinding in het toezicht benadrukt. In de opzet van het kwaliteitsonderzoek komt dit tot uiting.

1.2 De inhoud van het toezicht

De risicoanalyse houdt geen kwaliteitsoordeel in, maar op basis van een inschatting van het risico dat de onderwijskwaliteit van onvoldoende kwaliteit is. Om vervolgens na te gaan wat de onderwijskwaliteit daadwerkelijk is, is toepassing nodig van een waarderingskader. Dit geeft de kwaliteitsaspecten weer waar de betreffende opleiding op wordt onderzocht.

De centrale vraag bij het toezicht luidt:

- Is het verzorgde onderwijs inclusief de periode van werkend leren van voldoende kwaliteit?

Indien de vraag negatief is beantwoord, wordt in tweede instantie tevens onderzocht wat de oorzaken zijn van de tekortkomingen. Er volgt in die gevallen dus een aanvullende vraag:

- Wat zijn de oorzaken van de onvoldoende kwaliteit?

Indien er sprake is van onvoldoende kwaliteit, kan na enige tijd onderzoek worden gedaan naar verbetering van de kwaliteit. Het gaat hierbij om twee zaken: welke verbeteringen hebben plaatsgevonden en heeft dit het beoogde effect? Met andere woorden: is de kwaliteit nu wel voldoende?

³ Vastgesteld door de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie (Staatscourant 2009, nr. 990).

Hier worden dus drie vragen gesteld:

- Welke maatregelen zijn doorgevoerd om tot verbetering te komen?
- Zijn de specifieke tekortkomingen nu opgeheven?
- Is het verzorgde onderwijs nu van voldoende kwaliteit?

De centrale vraag is gesplitst in deelvragen, gerelateerd aan kwaliteitsaspecten. Uitgangspunt is het onderwijsleerproces van de student waarbij wordt onderzocht of er voldoende garanties zijn dat de student de voor de opleiding geformuleerde competentiegerichte eindtermen binnen de daarvoor gestelde tijd kan behalen.

Het onderzoek richt zich op de volgende kwaliteitsaspecten:

1 *Kwaliteitszorg*

Het gaat hier om de vraag of er sprake is van stelselmatige beoordeling, verantwoording en verbetering van de kwaliteit van geleverde prestaties.

2 *Selectie en voorlichting*

Aspecten die hierbij onder andere aan de orde komen zijn: de selectie, de onderwijs- en examenregeling, de voorlichting, de eerder verworven competenties en mogelijke voorbereidende of ondersteunende activiteiten.

3 *Programma*

De Inspectie OOV onderzoekt met betrekking tot het opleidingsprogramma of de inrichting en de uitvoering ervan doelmatig en zorgvuldig gebeuren.

4 *Leerproces*

Bij dit aspect wil de Inspectie OOV de vraag beantwoorden of het leerproces doelmatig en stimulerend is.

5 *Begeleiding*

De vraag of de studenten in hun schoolloopbaan zorgvuldig worden begeleid, staat hierbij centraal waarbij tevens de registratie van de studievoortgang wordt betrokken.

6 *Omgang en veiligheid*

Dit kwaliteitsaspect is opgenomen om te beoordelen of de studenten zich in een respectvolle en veilige omgeving bevinden.

7 *Aansluiting op de politiepraktijk*

Het politieonderwijs dient gericht te zijn op de verwerving van competenties die nodig zijn voor het uitoefenen van de politietaak. Door zich onder andere te richten op de aansluiting van het onderwijs op de eisen uit de politiepraktijk, de samenwerking tussen de Politieacademie en de korpsen en de toerusting van de studenten voor de praktijk, vormt de Inspectie OOV zich op dit punt een oordeel.

8 Aansluiting op het reguliere onderwijs

De Wet op het LSOP en het politieonderwijs geeft aan dat de niveaus van de politieopleidingen overeen dienen te komen met de opeenvolgende niveaus van beroepsuitoefening in het reguliere onderwijs. Voorts geeft de wet aan dat de Politieacademie onderwijs aanbiedt in samenwerking met de regionale opleidingscentra. Ook op deze aspecten onderzoekt de Inspectie OOV het politieonderwijs.

9 Rendement beroepsonderwijs

Het gaat hierbij om de vraag of de instelling een voldoende rendement realiseert.

10 Praktisch opleidingsdeel

Ook voor de periode dat de studenten in de korpsen werkend leren, zijn in de Wet op het LSOP en het politieonderwijs bepalingen opgenomen. Aspecten die in het onderzoek van de Inspectie OOV aan de orde komen, zijn: de aanwezigheid van een door het College van Bestuur en de korpsbeheerders getekende onderwijsovereenkomst, de inzet van medewerkers in de korpsen die beschikken over de competenties om de studenten te begeleiden en te beoordelen, de geschiktheid van de leerwerkplaatsen en de informatie-uitwisseling tussen de korpsen en de Politieacademie.

11 Examinering

Bij dit kwaliteitsaspect onderzoekt de Inspectie OOV of de examinering valide is voor de inhoud en het niveau van de door de ministers vastgestelde competentiegerichte eindtermen, of de uitvoering van de examinering op een onafhankelijke en zorgvuldige wijze plaatsvindt en of er een examencommissie en een commissie van beroep voor de examens is ingesteld.

1.3 De opzet van het toezicht

In de uitvoering van het kwaliteitsonderzoek is een aantal stappen te onderscheiden.

1 Beoordelen beschikbare documenten

In de beschikbare publieke en interne verantwoordingsinformatie van de Politieacademie wordt gezocht naar bruikbare informatie om het waarderingskader voorlopig in te vullen. Daarbij wordt bekeken in hoeverre de informatie dekkend is voor de kwaliteitscriteria, de actualiteit van de informatie en de betrouwbaarheid van de informatie. In bijlage I is een lijst opgenomen van de door de Inspectie OOV geraadpleegde documenten.

2 Bepalen soort aanvullend onderzoek per aspect

Per kwaliteitsaspect leidt het documentenonderzoek tot de volgende opties:

- de bevindingen worden overgenomen en er is geen aanvullend onderzoek nodig.
In het eindgesprek met het management zullen de conclusies van de Inspectie OOV, gebaseerd op de documenten, worden voorgelegd;

- de uitkomsten van het documentenonderzoek worden door de Inspectie OOV gecontroleerd, bijvoorbeeld door observaties, gesprekken, of het inzien van andere documenten.

3 *Inspectiebezoek locatie*

Het ter beschikking gestelde materiaal is onderzocht waarbij is geconstateerd dat, om tot een afgewogen oordeel te kunnen komen over de kwaliteit van het onderwijs aan de locatie, aanvullend onderzoek noodzakelijk is.

Hiertoe wordt een rooster opgesteld waarin gesprekken met studenten, docenten, leerprocesbegeleiders en teamleiders zijn gepland. Tevens wordt het beroepsveld betrokken bij het onderzoek van de Inspectie OOV. Dit betekent dat er gesprekken zijn gevoerd met lijnchefs van studenten, praktijkcoaches en/of trajectbegeleiders van de korpsen die studenten op de locatie laten opleiden.

Uitgangspunten bij de opzet van het gespreksrooster zijn het streven naar een voldoende representativiteit bij de keuze van de gesprekspartners gecombineerd met een zo laag mogelijke onderzoekslast voor de desbetreffende organisaties.

Standaard in de werkwijze van de Inspectie OOV is dat de gegevens verkregen uit de verschillende bronnen in samenhang worden beoordeeld. De Inspectie OOV hanteert daarbij het triangulatieprincipe: bevindingen dienen zoveel mogelijk door ten minste drie bronnen te worden bevestigd. Dit betekent dat – indien dit het geval is – per kwaliteitskenmerk conclusies worden weergegeven zonder dat telkens de verschillende bronnen worden vermeld. Indien een opmerking of conclusie niet door meerdere bronnen wordt gestaafd, is aangegeven door welke gesprekspartner(s) een en ander aan de orde is gesteld. In de rapportage neemt de Inspectie OOV ten slotte alle relevante bevindingen op, zowel de positieve als de negatieve.

De conceptrapportage wordt door het management van de betreffende locatie op (feitelijke) onjuistheden gescreend. Na de presentatie van het definitieve onderzoeksrapport stelt de Inspectie OOV de Politieacademie in de gelegenheid een (beleids)reactie (zie bijlage II) te geven, waarna de Inspectie OOV het rapport vaststelt.

2

Faculteit bijzondere politiekunde en leiderschap, domein verkeer en milieu

2.1 Ontwikkelingen in het postinitiële politieonderwijs

Het domein Verkeer en Milieu valt binnen de faculteit **Bijzondere Politiekunde en Leiderschap van de Politieacademie⁴** en verzorgt onder andere de leergangen **politiële verkeersspecialist** en **politiële milieuspecialist**. Deze leergangen sluiten aan op het **initiële politieonderwijs niveau 4 (allround politiemedewerker)**. Een aantal ontwikkelingen is voor onderhavig onderzoek van belang.

⁴ Met ingang van 1 juli 2009 is de naamgeving van de faculteit en het domein veranderd in School voor Handhaving. Deze school maakt deel uit van de Directie Onderwijs van de Politieacademie.

In 2008 bracht het College van Bestuur van de Politieacademie het 'Programma Versterking Politieprofessie' uit. Het programma sloot aan bij een aantal evaluaties van het in 2002 vernieuwde politieonderwijs. Daarbij werd vastgesteld dat het vernieuwde onderwijs-concept in het politieonderwijs als zodanig staat en functioneert maar dat er in de uitvoering aspecten zijn die nadere aandacht vragen. Voorbeelden hiervan zijn de uitvoering van de leeropdrachten, de benutting van de beschikbare onderwijs- en studietijd, het in stand houden van een up-to-date opgeleid en in aantal voldoende docentenkorps en de examinering.

Het versterkingsprogramma wil door een groot aantal projecten en activiteiten geconstateerde aandachtspunten verbeteren om zo de bijdrage van de Politieacademie aan de politieprofessie te versterken. Voor het postinitiële politieonderwijs betekent dit onder andere:

- het herontwerpen van bestaande programma's op basis van inhoudelijk herijkte beroepsprofielen. De planning is dat de postinitiële beroepsprofielen eind 2009 door de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Justitie kunnen worden vastgesteld;
- de professionalisering van docenten, leerprocesbegeleiders en leidinggevendend;
- de implementatie en borging van het referentiekader werkend leren. De invoering van het referentiekader moet voorzien in een basisniveau van structurering, begeleiding en facilitering van de periode van werkend leren;
- het verbeteren van de examinering, de EVC-procedure⁵ en het gebruik van het (digitale) portfolio;
- de invoering van een studentvolgsysteem. Hierdoor ontstaat inzicht in de studievoortgang van de studenten en in het rendement van de opleidingen.

Deze in gang gezette verbetermaatregelen hebben hun weerslag op het onderwijs binnen het domein Verkeer en Milieu. In het Jaarplan 2009 van het domein getiteld 'Conserveer het dynamische' zijn de in de vorige alinea geformuleerde punten vertaald in een groot aantal activiteiten. Deze komen bij de bespreking van de bevindingen bij de verschillende kwaliteitsaspecten aan de orde.

2.2 De keuze van het domein Verkeer en Milieu

Eerst zal de Inspectie OOV de keuze voor het domein Verkeer en Milieu voor een kwaliteitsonderzoek nader toelichten. Eerder is gesteld dat het toezicht selectief en slagvaardig dient te zijn: intensief toezicht waar nodig en toezicht op afstand waar mogelijk. Dit impliceert dat opleidingen in beginsel alleen worden bezocht als daar risico's zijn gesignaleerd voor het rendement en/of de kwaliteit van het onderwijs en de examinering.

⁵ Procedure ter beoordeling of eerder verworven competenties leiden tot vrijstellingen in het te volgen onderwijsprogramma.

Bij de risicoanalyse die de Inspectie OOV in 2008 heeft uitgevoerd, bleken twee zaken er uit te springen:

- de resultaten van voorgaande onderzoeken van de Inspectie OOV bij het domein Verkeer en Milieu en
- studenten van het domein Verkeer en Milieu scoorden in de Studenten Tevredenheid Meting (STEM) 2008 op bijna alle onderzochte onderwerpen lager dan de studenten van de andere domeinen.

Tijdens het periodieke kwaliteitsonderzoek van 2005 en het jaarlijkse onderzoek uit 2007⁶ heeft de Inspectie OOV naast punten van waardering ook een aantal knelpunten gesignaleerd. Het betrof hier diverse aspecten van het onderwijs zoals de inhoud van de leergang politie verkeersspecialist, de aansluiting van de leergang op de doelgroep, de actualiteit van het studiemateriaal, de aansluiting van de leeropdrachten op de praktijk, de openstaande vacatures, de professionalisering van de docenten, de begeleiding door de leerprocesbegeleider en de examinering. Bovendien bleek dat een aantal aangekondigde verbeteracties niet van de grond was gekomen of vertraging had opgelopen. Ook nu bleek uit de gegevens van de STEM dat deze knelpunten nog niet waren opgelost. Dat was voor de Inspectie OOV aanleiding om bij het domein Verkeer en Milieu onderzoek te doen.

In het introductiegesprek van de Inspectie OOV met het hoofd van het domein Verkeer en Milieu is op een aantal van deze punten nader ingegaan. Twee zaken verdienen in dit verband aandacht, namelijk de formatie van het domein en het 'inkoopgedrag' van de korpsen. De vacatures binnen het domein zijn nu vervuld; ook is er een leerprocesbegeleider aangesteld die zich fulltime kan richten op de begeleiding van de studenten. Zorgpunt is de vraag naar opleidingen vanuit de korpsen. Er staat, aldus het hoofd van het domein, een continue druk bij de korpsen op tijd en geld. Korpsen geven daarom sterk de voorkeur aan een kortdurende opleiding boven een meerjarige leergang van een groot aantal kernopgaven. Om een kwaliteitsslag te maken is het nu voor korpsen mogelijk losse kernopgaven uit de leergang af te nemen maar dan wel vanuit het samenhangend stelsel. De kernopgave die een student volgt, vormt zo een volwaardig deel van de leergang en kan worden afgesloten met een certificaat. Indien een korps besluit op een later tijdstip een student in aanmerking te laten komen voor de overige kernopgaven, kan de student alsnog het diploma van de leergang behalen.

Over de stand van zaken van het onderwijs op het moment van onderzoek door de Inspectie OOV wordt in het volgende hoofdstuk ingegaan.

6 Jaarlijks Onderzoek Verkeer en Milieu, brief aan College van Bestuur Politieacademie d.d. 13 september 2007.

2.3 Het toezichtarrangement

Rekening houdend met de eerder genoemde uitgangspunten van representativiteit en proportionaliteit en in aansluiting op de in het toezichtkader beschreven en verantwoorde onderzoeksmethodiek, heeft de Inspectie OOV voor het domein Verkeer en Milieu voor het volgende toezichtarrangement gekozen:

Studenten

- één groep studenten van de leergang politieke verkeersspecialist geselecteerd uit de twee instroomgroepen van 2008;
- één groep studenten van de leergang politieke milieuspecialist geselecteerd uit de twee instroomgroepen van 2008.

Docenten

- één groep docenten dat de leergang politieke verkeersspecialist verzorgt;
- één groep docenten dat de leergang politieke milieuspecialist verzorgt.

Leerprocesbegeleider

- een gesprek met de op de locatie werkzame leerprocesbegeleider.

Liaison

- een gesprek met de op de locatie werkzame liaison.

Vakgroepmanager

- een gesprek met de op de locatie werkzame vakgroepmanager verantwoordelijk voor de leergangen politieke verkeersspecialist en politieke milieuspecialist.

Korpsen

- De Inspectie OOV heeft een selectie gemaakt uit de korpsen die de afgelopen twee jaar studenten naar de twee leergangen hebben gestuurd. Daarbij is een variatie aangebracht in grootte van het korps. Gesprekken zijn gevoerd met de lijnchefs en/of trajectbegeleiders (soms een gecombineerde functie) van de volgende korpsen: Flevoland, Fryslân, IJsselland, Haaglanden, Utrecht en Noord-Oost Gelderland. Tevens is contact gezocht met de Strategische Beleidsgroep Wegverkeer en de Strategische Beleidsgroep Milieu van de Raad van Hoofdd commissarissen.

In de opzet is rekening gehouden met het feit dat de STEM 2008 voor het domein Verkeer en Milieu een uiterst lage respons kent: de enquête is door slechts negen studenten ingevuld. Dit is een daling ten opzichte van het jaar daarvoor waar dertien studenten de vragenlijst invulden.

De locatie is bezocht in de periode april - mei 2009.

3

Bevindingen en conclusies

De beschrijving van de bevindingen wordt voorafgegaan door een weergave van wat met het betreffende kwaliteitsaspect volgens het Toezichtkader wordt beoogd. In het Toezichtkader zijn de kwaliteitsaspecten uitgewerkt in kwaliteitscriteria. Ook deze kwaliteitscriteria zijn nader omschreven. Dit is in de tekst cursief weergegeven.

3.1 Kwaliteitszorg

Er is sprake van stelselmatige beoordeling, verantwoording en verbetering van de kwaliteit van de geleverde prestaties.

3.1.1 Beoordeling

De kwaliteit van de geleverde prestaties wordt regelmatig beoordeeld, mede aan de hand van toetsbare doelen (welke in overleg met belanghebbenden tot stand zijn gekomen), met betrokkenheid van onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden.

De kwaliteitszorg binnen de Politieacademie wordt voortvarend aangepakt. Periodiek worden er verschillende evaluaties uitgevoerd onder verschillende doelgroepen. De evaluatieonderzoeken die direct op het postinitiële onderwijs zijn gericht en dus ook voor het domein Verkeer en Milieu gelden, zijn: de Student Tevredenheid Meting (STEM), het Korps Tevredenheid Onderzoek (KTO), het Medewerker Tevredenheid Onderzoek (MTO) en de LSOP⁷ brede Onderwijs Evaluatie Postinitieel (LOEP). In voorbereiding is een evaluatieonderzoek naar de ervaringen van de afgestudeerden in de korpsen. Voorts werd eerder (hoofdstuk 2) melding gemaakt van de diverse evaluaties die de afgelopen periode zijn uitgevoerd naar de ontwikkelingen in het politieonderwijs. Bij deze evaluaties zijn alle bij het politieonderwijs betrokken partijen benaderd.

Aandacht verdient de respons van de studenten op de STEM. In tweeopvolgende jaren is sprake van een daling in aantal studenten dat de vragenlijst invult. Uit de gesprekken met de studenten blijkt de STEM als evaluatie-instrument niet bekend te zijn. Wel vullen de studenten regelmatig – per kernopgave – de LOEP in. Hier kunnen zij onder andere aangeven of zij tevreden zijn met de wijze waarop de kernopgave is behandeld. Ook in de voortgangsgesprekken met de leerprocesbegeleider wordt over het verloop van het onderwijs gesproken.

De resultaten van de evaluaties zijn verwerkt in het Programma Versterking Politieprofessie en – geconcretiseerd – in het Jaarplan 2009 van het domein Verkeer en Milieu. Hierin zijn de thema's en doelen geformuleerd waarop de Politieacademie zich de komende jaren zal richten. Het betreft activiteiten op verschillende niveaus: strategisch (zoals herijking beroepsprofielen, multicultureel vakmanschap, samenwerking met regulier onderwijs) en projecten op uitvoeringsniveau (didactische verbeteractiviteiten, examens, implementatie referentiekader werkend leren, inkoopgedrag korpsen en dergelijke). In een separaat project van de Inspectie OOV vindt monitoring plaats van deze Politieacademiebrede voornemens.

⁷ Landelijk Selectie- en Opleidingsinstituut Politie, nu: de Politieacademie.

3.1.2 Verantwoording

Over de uitkomsten van de beoordeling en over het voorgenomen beleid in het licht van die uitkomsten wordt jaarlijks tegenover belanghebbenden verantwoording afgelegd, in elk geval in een openbaar verslag.

De Inspectie OOV constateert dat, waar het gaat om het voorgenomen beleid op strategisch niveau, door de Politieacademie een uitgebreide en intensieve informatievoorziening heeft plaatsgevonden onder andere naar de ministers van BZK en van Justitie en de korpsen. De tevredenheid over de interne informatievoorziening van de Politieacademie, scoort minder. De informatievoorziening en de communicatie door de directie behoeven, aldus de gesprekspartners, uitdrukkelijk verbetering. Aandachtspunten die in dit verband in het MTO worden genoemd, zijn de mate waarin werkoverleg plaatsvindt en de effectiviteit van het werkoverleg. De docenten geven aan niet te zijn geïnformeerd over de uitkomsten van het MTO. Wel vindt regelmatige terugkoppeling plaats van de resultaten van de LOEP.

De studenten geven aan dat zij over de resultaten van de STEM en wat daar uiteindelijk mee is gebeurd, niet zijn geïnformeerd. Het item 'Ik word voldoende geïnformeerd over de uitkomsten van onderwijsbeoordelingen' scoort als aandachtspunt (1.7). Er is voor het domein Verkeer en Milieu geen studentenraad. Er kan hierdoor binnen het domein geen structureel overleg met een afvaardiging van de studenten plaatsvinden.

Ten slotte is door het domein Verkeer en Milieu een Jaarplan 2009 opgesteld waarin de ambities van het domein uiteen worden gezet, wordt er drie keer per jaar een management-rapportage geschreven en levert de Politieacademie een jaarverslag. De management-rapportages worden besproken met de directeur Onderwijs en ter instemming voorgelegd aan het College van Bestuur van de Politieacademie.

3.1.3 Verbeteringen

De uitkomsten van de beoordeling en reacties van belanghebbenden naar aanleiding van de verantwoording worden betrokken bij maatregelen ter verbetering van de kwaliteit.

Naar aanleiding van de resultaten uit het MTO is binnen het domein een werkgroep in het leven geroepen met als doel aanbevelingen te doen die bijdragen aan een hogere tevredenheid van de medewerkers. Voorts worden de docenten nu door het management bevraagd om tot verbeterpunten binnen de organisatie te komen.

Uit de gesprekken met de docenten blijkt dat deze groep weliswaar in de gelegenheid is gesteld om 'zijn zegje' te doen maar dat dit niet leidt tot door de docenten gewenste aanpassingen in het beleid. De resultaten van het MTO geven hiervan een bevestiging. Het domein Verkeer en Milieu scoort op bijna alle vragen binnen het item 'de wijze waarop de organisatie wordt aangestuurd' ruim negatief. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor dit domein. Communicatie over redenen voor beslissingen wordt sterk gemist en leidt tot een gebrek aan draagkracht voor veranderingen. Ook zou er, aldus de docenten, meer oog

moeten zijn voor de implementatie van de plannen. Het MTO bevestigt deze oproep van de docenten. Uit het MTO blijkt dat het merendeel van de medewerkers tevreden is over de inhoud van het werk. Opgemerkt moet worden dat in het MTO ook de gegevens zijn verwerkt van docenten van de rijopleidingen waar een omvangrijke reorganisatie heeft plaatsgevonden.

Binnen de vakgroep Verkeer en Milieu vinden nu regelmatig gesprekken plaats met de vakgroepmanager. Onderwerpen van gesprek zijn onder andere: het komen tot een meer flexibele planning van het onderwijs, het gebruik van de didactische werkvormen, het continueren van de inhoudelijke kwaliteitsslag en het onderzoeken van de mogelijkheid om docenten breder te gaan inzetten.

Binnen het domein zijn nu onder andere de volgende maatregelen genomen om de geconstateerde knelpunten het hoofd te bieden:

- er wordt tijd gepland voor collegiaal overleg;
- werkoverleg wordt regelmatig door de vakgroepmanager gepland;
- vakgroepmanagers geven ruimte aan de docenten voor eigen verantwoordelijkheid;
- er komen productverantwoordelijke vakgroepen;
- er vindt een herziening plaats van de leergang politieke verkeersspecialist. De leergang politieke milieuspecialist is al geactualiseerd. Doel is te komen tot actueel en context gebonden onderwijs;
- er wordt gewerkt aan de professionalisering van de docenten en medewerkers.

Bovenstaande houdt in dat de vakgroepmanagers binnen het domein procesmatig en onderwijsinhoudelijk verantwoordelijk worden voor de eigen vakgroep. De vakgroepmanagers zijn in 2008 gestart met het formuleren van een opleidingsvisie op tactisch en strategisch niveau in samenspraak met het hoofd van het domein. Een en ander moet in de periode 2008-2010 worden gerealiseerd.

Voor de vakgroep Verkeer en Milieu betekent dit dat zal worden gestuurd op het verzorgen van meer onderwijs, op de kwaliteit van het onderwijs en op de ontwikkeling van nieuwe leergangen. Naar de mening van de gesprekspartners zullen de verbetermaatregelen hun (positieve) weerslag hebben op de resultaten van het MTO.

3.1.4 Conclusie

Op basis van de bevindingen komt de Inspectie OOV tot de volgende conclusies:

- De kwaliteit van de prestaties van de Politieacademie en van het domein Verkeer en Milieu wordt stelselmatig beoordeeld. De kwaliteitszorg wordt binnen de Politieacademie voortvarend aangepakt.
- De Inspectie acht maatregelen noodzakelijk om de neergaande lijn in respons op de Student Tevredenheid Meting te keren. Een aantal van negen studenten op een totaal van 131 studenten dat de STEM invult, is niet representatief en biedt weinig aanknopingspunten ter verbetering van het onderwijs.
- Op strategisch niveau wordt voldoende verantwoording afgelegd over het uitgevoerde en

het voorgenomen beleid. De Inspectie OOV is van oordeel dat de informatievoorziening, de uitleg van de plannen en het implementatietraject dat het management daarbij voor ogen staat, op de locatie verbetering behoeven. Ook de terugkoppeling naar de studenten is onvoldoende.

- De Inspectie constateert dat er binnen het domein plannen zijn opgesteld ter verbetering van de kwaliteit van de sturing van de organisatie. Ook het onderwijsaanbod en de onderwijsuitvoering komen in de plannen aan de orde. De Inspectie acht hiermee de voorwaarden geschapen om tot een grotere betrokkenheid te komen van de medewerkers bij de op handen zijnde veranderingen. Niet alleen de acceptatie van de plannen is daarmee gediend maar dit zal ook de uitvoerbaarheid van de plannen en daarmee de resultaten ten goede komen.

3.2 Selectie en voorlichting

3.2.1 Selectie

Selectie gebeurt op zorgvuldige en onafhankelijke wijze.

De studenten hebben binnen het korps moeten solliciteren voor een functie bij de afdelingen Verkeer of Milieu. Zij zijn óf afkomstig uit het korps óf zogenaamde zij-instromers. Sommige studenten zijn executief, andere studenten behoren tot het administratief-technische personeel. Het verschilt per korps of potentiële kandidaten worden gescreend op al dan niet aanwezige competenties voor de betreffende functie.

De leergangen zijn afgestemd op de allround politiemedewerker met enige jaren ervaring die te kennen heeft gegeven belangstelling te hebben voor de specialisaties verkeer en milieu. De Politieacademie kent geen toelatingstest voor de leergang. Wel komt het voor dat studenten aan de hand van casussen en/of bestudering van reeds verricht werk of gevolgd onderwijs worden beoordeeld of zij over genoeg inzicht beschikken om de opleiding met succes te kunnen volgen. Bij de leergang politieke milieuspecialist hebben sommige studenten, voor zij starten met de opleiding, de Voorbereidende Opleiding Milieu (VOM) gevolgd.

In het rapport 'Kaders voor de inrichting van het samenhangend stelsel van politieonderwijs' heeft de Politieacademie het Functioneel Ontwerp voor het initieel en postinitieel onderwijs geactualiseerd (2007). Ten aanzien van het instroombeleid politieonderwijs postinitieel wordt in het rapport de niveaudrempel genoemd als instrument voor de Politieacademie om te bepalen of een kandidaat over het vereiste kwalificatieniveau beschikt om te worden toegelaten tot de betreffende opleiding. De niveaudrempel blijkt voor de onderzochte leergangen niet (structureel) te worden toegepast. Kandidaten die niveau 4 van het initiële politieonderwijs hebben gevolgd, kunnen zonder meer instromen. Tijdens het onderzoek van de Inspectie OOV bleken kandidaten met een andere, vaak niet-politiële, achtergrond geen apart toelatingstraject te hebben gevolgd en dus geen niveaubepaling te hebben ondergaan.

Alle gesprekspartners geven aan dat de verschillen tussen de studenten in achtergrond en ervaring groot zijn. Dit geldt zowel voor de leergang politieke verkeersspecialist als voor de leergang politieke milieuspecialist. Bij eerstgenoemde leergang zijn zowel studenten waarvan de technische achtergrond ver uitstijgt boven het voor de leergang vereiste eindniveau als studenten die zich in dit gebied nog moeten bekwamen. Voor de leergang politieke milieuspecialist zoeken korpsen bij voorkeur functionarissen die reeds als milieucontactambtenaar werkzaam zijn (geweest). De praktijk is echter vaak dat het moeilijk is mensen te vinden; er is dan binnen het korps geen geschiktheidstest voor de sollicitant tijdens de sollicitatieprocedure maar de kandidaat moet wel voldoende ‘milieu-minded’ zijn. Bijna alle studenten zijn reeds werkzaam op een verkeers- dan wel milieuafdeling binnen het korps. In dit opzicht wijkt de populatie van studenten die de leergang volgt af van de groep studenten waar de leergangen aanvankelijk voor bedoeld waren, namelijk de abiturienten van de initiële politieopleiding (niveau 4).

In het kader van de toelating tot de leergangen, acht de Inspectie het van belang om aandacht te besteden aan de vraag naar opleidingen binnen het domein Verkeer en Milieu vanuit de korpsen. De leergang voor politieke verkeersspecialist start op twee vaste momenten per jaar. Het grootste probleem zowel bij verkeer als bij milieu is de relatief kleine doelgroep. In de managementrapportages van het domein wordt bij herhaling aandacht gevraagd voor de annuleringen van aanvragen vanuit de korpsen naar opleidingen binnen het domein Verkeer en Milieu. Enerzijds gaat het om annuleringen van opleidingen vanuit het domein vanwege een te lage klassenbezetting en anderzijds om het aantal annuleringen door de korpsen. De managementrapportage van het domein over de periode september 2008 tot januari 2009 geeft aan dat er 425 opleidingsplaatsen beschikbaar waren in 2008 waarvan er uiteindelijk 131 zijn bezet (31%). Onderstaande tabel geeft de stand van zaken van de onderzochte leergangen weer (uit: Marap III-2008). Hieruit blijkt dat de feitelijke bezetting van de leergangen ver achterblijft bij de beschikbare capaciteit.

Tabel 1 Stand van zaken

	Capaciteit	Aanvragen	Bezetting op basis van aanvragen	Annulering	Bezetting na annulering
Leergang politieke verkeersspecialist	12	10	83%	5	42%
Leergang politieke milieuspecialist	16	10	63%	4	38%

Een en ander heeft tot gevolg dat geplande leergangen alsnog moeten worden samengevoegd of moeten worden gecancelled. Het effect hiervan is dat er zowel bij studenten als bij korpsen grote onvrede ontstaat wegens het uitblijven van opvolgende kernopgaven. Niet alleen leidt dit soms tot ernstige studievertraging, ook de korpsen moeten wachten tot zij over volwaardige krachten kunnen beschikken.

3.2.2 Onderwijs- en examenregeling

Het College van Bestuur stelt voor alle door de minister(s) aangewezen opleidingen een onderwijs- en examenregeling vast. De onderwijs- en examenregeling bevat alle onderdelen die de Wet op het LSOP en het politieonderwijs voorschrijft.

De Onderwijs- en examenregeling 2008 (de OER) die voor het domein Verkeer en Milieu geldt, is vernieuwd en is op 1 januari 2008 van kracht geworden. De OER bestaat uit twee delen. In het onderwijsdeel staat aangegeven hoe een opleiding is opgebouwd, welke toelatingseisen gelden en op welke manier onderwijs wordt aangeboden. Het nadrukkelijker toevoegen van onderwijsaspecten in dit deel is onder andere nieuw in de regeling. In het examendeel wordt uitgelegd wat studenten moeten doen om een certificaat of diploma te halen.

Onderdelen van de onderwijs- en examenregeling kunnen in andere documenten nader worden uitgewerkt. In de OER wordt hiernaar dan verwezen.

Hoewel de OER aangeeft dat voor uitgebreide opleidingsinformatie (toelatingseisen, inhoud van de leergangen en afstudeerrichtingen, invulling van het onderwijs, studielast) en exameninformatie studiewijzers beschikbaar zijn, is deze informatie voor de door de Inspectie onderzochte leergangen niet aanwezig.

3.2.3 Voorlichting

De studenten hebben zich voordat ze aan de opleiding beginnen een goed beeld kunnen vormen van de inhoud, de didactiek en de organisatie van de opleiding. De voorlichting die vooraf is gegeven komt overeen met de realiteit. Hierbij wordt onder andere gekeken naar het tijdig bekendmaken van de onderwijs- en examenregeling.

De Inspectie OOV heeft vastgesteld dat de voorlichting nog steeds een punt van zorg is. Na aanmelding kregen de studenten een uitnodigingsbrief van de Politieacademie met de startdatum van de opleiding en een eerste planning van de leergang. In de praktijk bleken er door de Politieacademie vervolgens veel aanpassingen plaats te vinden in het rooster en in de planning van de leergang.

Hoewel in artikel 9 van de OER door de Politieacademie staat dat, nadat de student is ingedeeld, doch uiterlijk voor aanvang van de opleiding, de student zo volledig mogelijk wordt geïnformeerd over het leertraject en het programma, heeft de Inspectie OOV geconstateerd dat de studenten de OER niet eerder dan op school kregen uitgereikt. Sommige studenten gaven aan in hun oriëntatie wel op internet te hebben gezocht maar kwamen daarmee niet verder dan algemene informatie over de Politieacademie en uiterst summiere informatie over de leergangen.

Een van de verbetermaatregelen binnen het domein betreft de voorlichting. De studiewijzers waren op het moment van het onderzoek van de Inspectie in ontwikkeling. Er is een

informatiekrant gemaakt als voorloper op de studiewijzers. Voorts wordt er een ééndaagse georganiseerd voor de korpsen waarin informatie wordt gegeven over de leergangen. In de praktijk blijkt het moeilijk te zijn de lijnchefs daadwerkelijk bij het onderwijs te betrekken; slechts een deel van de betrokken korpsen is vertegenwoordigd op deze dagen.

3.2.4 Eerder verworven competenties/flexibele leerwegen

Vrijstellingen worden verleend na zorgvuldige beoordeling van eerder verworven kwaliteiten/competenties (EVC's) op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden, houding en ervaring, al dan niet blijkend uit eerder behaalde kwalificaties. Het programma komt tegemoet aan verschillen in onderwijsbehoeften en biedt ruimte voor keuzes van deelnemers en de korpsen.

Binnen de leergang politie verkeersspecialist volgen de studenten één programma. Hoewel er grote verschillen zijn tussen de studenten in kennis en ervaring, blijkt dit niet te hebben geleid tot het aanvragen van vrijstellingen. De algemene indruk bij studenten en korpsen van de EVC-procedure is, aldus de gesprekspartners, dat deze lang duurt en vaak niet tot resultaat leidt. Dat de procedure door de Politieacademie is verbeterd, is veelal niet bekend. Hierdoor wordt vaak afgezien van een aanvraag voor vrijstellingen. De Inspectie constateert dat dit zowel voor de betreffende studenten als voor de betrokken korpsen niet zonder gevolgen is. Studenten volgen daardoor studieonderdelen waarvan zij de competenties in feite al beheersen. Niet alleen kan dit gevolgen hebben voor de motivatie van de studenten, het leidt ook tot een weinig efficiënte en effectieve aanpak in tijd en geld.

De leergang politie milieuspecialist kent wel studenten met vrijstellingen voor onderdelen van de leergang. In de praktijk blijken de betrokkenen toch vaak het betreffende onderwijs te volgen; kennis op milieugebied blijkt snel achterhaald te zijn. Ook bij deze leergang zijn er momenteel geen individuele leerwegen.

Om tot flexibele leerwegen te komen, is het nodig dat het te behalen eindniveau voor de betreffende kernopgave in gespecificeerde competenties is beschreven. Anders gezegd: over welke competenties beschikt een student indien hij de proeve van bekwaamheid behorend tot een kernopgave heeft behaald? Er wordt zo een vergelijk mogelijk tussen dit eindniveau en de mogelijk reeds bij de student aanwezige kennis en vaardigheden. De gesprekspartners geven aan dat veel proeven van bekwaamheid onvoldoende specifiek zijn om tot een dergelijk assesment over te gaan.

In het Programma Versterking Politieprofessie is een aantal verbetermaatregelen benoemd om de EVC-procedure meer transparant en toegankelijk voor belanghebbenden te maken. Ten tijde van het onderzoek van de Inspectie OOV bij onderhavig domein zijn de maatregelen (nog) niet gerealiseerd.

3.2.5 Voorbereidende of ondersteunende activiteiten postinitiële opleidingen

De Politieacademie kan voorbereidende of ondersteunende activiteiten aanbieden aan studenten met deficiënties in de vooropleiding.

De Inspectie OOV heeft uit de gesprekken en uit de documenten vastgesteld dat er door de Politieacademie voor wat betreft de leergang politiële verkeersspecialist geen voorbereidende of ondersteunende activiteiten worden aangeboden aan studenten met deficiënties in de vooropleiding. In sommige korpsen vindt incidenteel bijscholing plaats als studenten specifieke vaardigheden ontberen.

Voor de leergang politiële milieuspecialist bestaat de Voorbereidende Opleiding Milieu (VOM). Deze vooropleiding biedt een goede voorbereiding op de leergang.

3.2.6 Conclusie

Op basis van de bevindingen komt de Inspectie OOV tot de volgende conclusies:

- Er is geen eenduidigheid in de selectie van kandidaten voor beide leergangen. De selectie is korpsgebonden: veel korpsen trekken voor de leergang politiële verkeersspecialist vooral externe specialisten aan terwijl andere korpsen juist voor mensen uit eigen geledingen kiezen met affiniteit voor het vak. Het gevolg is dat de studenten met zeer uiteenlopende beginniveaus aan de opleidingen beginnen waar het domein geen verschillende leerwegen voor aanbiedt. De Politieacademie kent geen verplichtende toelatingstest.
- In de praktijk blijkt de feitelijke instroom af te wijken van de oorspronkelijk geplande instroom. Veel studenten hebben al kennis en ervaring op de vakgebieden en/of zijn reeds fulltime werkzaam op de betreffende afdelingen. Dit vraagt, naar het oordeel van de Inspectie OOV, óf om kwalitatief ander onderwijs dan onderwijs dat afgestemd is op de allround politiemedewerker met belangstelling voor de betreffende specialisaties en die daarmee het vak in feite nog moeten leren óf om nadere afspraken met de korpsen ten aanzien van het instroomniveau van nieuwe kandidaten voor de leergangen.
- De relatie tussen het aanbod aan opleidingen vanuit het domein Verkeer en Milieu en de vraag vanuit de korpsen verdient nadrukkelijk aandacht. Voor het jaar 2008 blijkt 31% van de beschikbare opleidingscapaciteit te zijn benut. Voor de onderzochte leergangen politiële verkeersspecialist en politiële milieuspecialist is dit percentage respectievelijk 42% en 38%. Een analyse van de oorzaak van deze onderbenutting in capaciteit, acht de Inspectie dringend gewenst.
- De Onderwijs- en examenregeling voldoet grotendeels aan de in de Wet op het LSOP en het politieonderwijs voorgeschreven inhoudelijke eisen. Een passage met of verwijzing naar uitgebreide opleidingsinformatie over de leergangen ontbreekt.
- De Inspectie OOV concludeert dat de Politieacademie op het punt van de voorlichting door de invoering van een ééndaagse, stappen heeft gezet om studenten en korpsen vollediger te informeren over de opleiding. Het moet voor potentiële kandidaten voor het politievak mogelijk zijn om zich vooraf, in hun oriëntatiefase, een beeld te vormen van de politieopleiding. Naast het feit dat het hier een wettelijke bepaling betreft

waaraan moet zijn voldaan, maakt dit een bewuste keuze voor en voorbereiding op de opleiding mogelijk. De Inspectie vindt het zorgelijk dat korpsen die studenten op één van de leergangen plaatsen, op de voorlichtingsdagen niet verschijnen.

- De EVC-procedure behoeft nadrukkelijk meer voorlichting bij studenten en korpsen. De Politieacademie voert momenteel verbetermaatregelen in. De Inspectie benadrukt dat ook het borgen van de op de EVC's aansluitende opleidingstrajecten én het verkrijgen van eenduidigheid tussen korpsen en locatie over de wenselijkheid van vrijstellingen op basis van EVC's voor het welslagen van de EVC-procedure essentieel zijn. Ten slotte verdient de informatievoorziening over de – verbeterde – EVC-procedure naar de korpsen toe aandacht.
- De Politieacademie biedt voor de leergang politie verkeersspecialist geen voorbereidende of ondersteunende activiteiten aan aan studenten met deficiënties in de vooropleiding. De Inspectie OOV vraagt zich af of dit, gelet op de grote diversiteit in vooropleiding en ervaring van de studenten, niet gewenst is. Het komt de Inspectie voor dat dit de effectiviteit en de efficiëntie van het onderwijs ten goede kan komen doordat sneller gericht kan worden gewerkt aan het aanleren van de specialismen.

3.3 Programma

De inrichting en uitvoering van het programma zijn doelmatig en zorgvuldig.

3.3.1 Samenhang

Het programma zowel in de instelling als in de praktijk is inhoudelijk en didactisch samenhangend en is afgestemd op de eindtermen/competenties.

Onder het motto 'Doorontwikkeling leergangen in dienst van opsporing en handhaving in verkeer' heeft het afgelopen jaar een herziening plaatsgevonden van de leergang politie verkeersspecialist. De leergang in haar nieuwe vorm heeft drie afstudeerrichtingen: 'Forensisch technisch ongevalonderzoek', 'Ongevalanalyse' en 'Handhaving en advisering'. Het algemeen deel richt zich niet alleen op verkeersongevallenonderzoek, maar ook op andere werkzaamheden van de politie verkeersspecialist, zoals handhaving en advisering. Dit laatste ligt in het verlengde van het rapport 'Politie in Ontwikkeling' waarin 'signaleren en adviseren' tot een van de politie kerntaken wordt gerekend. De splitsing in forensisch technische en tactische opsporing is gebaseerd op het feit dat er enerzijds technische gespecialiseerde onderzoekers nodig zijn en anderzijds onderzoekers die overzicht houden en hypothesen tot de algehele toedracht toetsen. Het algemeen deel van de vernieuwde leergang is onderwijskundig gevalideerd. De politiekundige validering volgt, aldus de Politieacademie, nadat de leergang één keer is doorlopen. De afstudeerrichting 'Handhaving en advisering' dient nog aan de Politieonderwijsraad te worden voorgelegd. Er is binnen het domein een activiteitenoverzicht 2009 aanwezig met een planning wanneer welke kernopgaven onderwijskundig dan wel politiekundig ter validatie worden voorgelegd. De leergang politie milieuspecialist is in 2008 volledig herzien.

De stand van ontwikkeling van de leergang politieële verkeersspecialist is op het moment van het onderzoek van de Inspectie als volgt. In oktober 2008 is het docententeam van het domein Verkeer begonnen met het ontwikkelen van de leergang. In maart 2009 was het domein zover dat studenten en hun praktijkbegeleiders op het instituut konden worden ontvangen voor een introductie. Het algemeen deel van de vernieuwde leergang, de kernopgave 'Werken als politieële verkeersspecialist', is in april 2009 van start gegaan. Op de afstudeerrichting 'Handhaving en advisering' kunnen de korpsen vanaf 2010 intekenen.

Bij de bespreking van het kwaliteitsaspect 'Samenhang' past de aantekening dat dit de 'oude' leergang betreft; de studenten die de Inspectie heeft gesproken volgen het tweede jaar van deze leergang. Over de uitvoering van de nieuwe leergang kan de Inspectie geen oordeel vellen aangezien hiervan op het moment van onderzoek slechts twee dagen zijn uitgevoerd.

Uit de gesprekken met de studenten en uit de gegevens van de STEM blijkt dat het voor studenten op onderdelen moeilijk is samenhang in het programma te herkennen. Dit heeft verschillende redenen.

- In de eerst plaats vinden er regelmatig aanpassingen plaats in het programma waardoor onderdelen van de leergang door elkaar worden behandeld. Dit heeft te maken met de beschikbaarheid van (gast)docenten.
- Vervolgens ontbreekt een uitgewerkt totaaloverzicht van wat de leergang behelst. Er is weliswaar op Blackboard een overzicht van kernopgaven en uit te voeren leeropdrachten maar hierbij staat in (te) beknopte vorm aangegeven welke relatie dit heeft met de uiteindelijk te behalen competenties.
- Er is tussen de studenten een groot verschil in welke onderdelen van het programma zij wel of niet kunnen gebruiken. Sommige studenten zijn, gelet op hun voorgaande opleiding en ervaring, inhoudelijk ver vooruit vergeleken met het programma van de leergang terwijl andere studenten juist informatie ontberen om inhoudelijk de voortgang in de leergang bij te houden.
- Het wordt aan de studenten overgelaten welke leeropdrachten zij al dan niet aanpakken om uit te voeren. De uitvoering ervan moet leiden tot leervragen aan de docent die daarop in de daaropvolgende instituutsdag in kan gaan. De docenten geven aan dat wanneer de leeropdrachten niet worden uitgevoerd, deze veelal niet in het onderwijs aan bod komen en er dan ook geen discussie in de les plaatsvindt om tot een verdieping te komen. Valkuil is ook, aldus de studenten, dat er op zo'n manier vakinhoudelijk geen controle plaatsvindt: 'je denkt dat je het begrijpt, maar misschien klopt je redenering niet'.
- Het lukt studenten niet altijd om aanwezig te zijn op alle instituutsdagen. Op de instituutsdag wordt door de docenten veelal aangegeven welk vakonderdeel volgende keer aan bod komt en wat daarvoor zou kunnen worden bestudeerd. Bij afwezigheid moet de student deze informatie ontberen en kan de student zich niet naar behoren voorbereiden op die dag. De studenten geven aan behoefte te hebben aan een planningsoverzicht wanneer welke vakonderdelen aan de orde komen.

Algemeen constateren de gesprekspartners dat het mede debet is aan het onderwijsconcept dat de structuur en de samenhang in de leergang politie verkeersspecialist niet duidelijk worden. Het is de verantwoordelijkheid van de student hoe hij het onderwijs oppakt, welke leeropdrachten hij oppakt en hoeveel tijd en energie hij in de leergang kan stoppen. Een onderwijssituatie waar het uitvoeren van de leeropdrachten facultatief is en er niet standaard terugkoppeling plaatsvindt op de leeropdrachten kan gevolgen hebben voor de ‘bagage’ waarmee een student de leergang verlaat.

De Inspectie heeft geconstateerd dat binnen de onderzochte leergangen geen gebruik wordt gemaakt van een Competentie Ontwikkel Plan (COP)⁸. Het COP is voor het postinitiële onderwijs in ontwikkeling.

3.3.2 Algemene vorming en persoonlijke ontplooiing

Het politieonderwijs bevordert de algemene vorming en de persoonlijke ontplooiing van de studenten.

Bij het domein Verkeer en Milieu is dit kwaliteitsaspect uitsluitend voor wat betreft het onderdeel persoonlijke ontplooiing aan de orde. De leergangen zijn vooral gericht op het aanleren van beroepsspecifieke competenties.

3.3.3 Voorzieningen

De uitvoering van het programma wordt ondersteund door adequate materiële voorzieningen.

De studenten van de leergang politie verkeersspecialist zijn tevreden over de leerruimtes en de ICT-voorzieningen. Wel plaatsen zij kanttekeningen bij het studiemateriaal waar docenten gebruik van maken: sommige foto's waarmee wordt gewerkt dateren uit de negentiger jaren. Hoewel vaak de aan te leren sleutelbegrippen ongewijzigd zijn gebleven, komt het gebruik van voor studenten onherkenbare automodellen vreemd over. Doordat bij de leergang politie milieuspecialist de twee intakes uit 2008 zijn samengevoegd, is er een groep van twintig studenten ontstaan. De leerruimtes zijn hiervoor te klein. Na oplevering van de verbouw van de concernlocatie van de Politieacademie zal deze situatie verbeteren.

3.3.4. Conclusie

Op basis van de bevindingen komt de Inspectie OOV tot de volgende conclusies:

- Het domein Verkeer en Milieu is voortvarend bezig met de vernieuwing en doorontwikkeling van de leergangen politie verkeersspecialist en politie milieuspecialist. Tevens is een activiteitenoverzicht 2009 aanwezig met een planning wanneer welke kernopgaven onderwijskundig dan wel politiekundig ter validatie worden voorgelegd. De onderwijs-

⁸ Het COP is een plan waarin de kerncompetenties staan beschreven waar de opleiding zich op richt en waarmee de student kan beoordelen hoever hij is met de ontwikkeling van zijn competenties en waaraan hij nog moet gaan werken.

kundige en politiekundige validatie van de thans uitgevoerde onderdelen van de leergang politie verkeersspecialist en de leergang politie milieuspecialist heeft plaatsgevonden.

- De inrichting en uitvoering van het programma verdienen dringend aandacht. De leeropdrachten zorgen voor een ordening in het programma door aan te geven wat de studenten moeten uitvoeren om uiteindelijk de proeven van bekwaamheid te kunnen behalen. De leeropdrachten bieden de studenten de gelegenheid om een kerncompetentie in zijn volle omvang (dus breder dan de proeven van bekwaamheid) te leren beheersen. Het is nu aan de studenten of de leeropdrachten worden uitgevoerd. De Inspectie is van oordeel dat het niveau van kennis en vaardigheden niet enkel afhankelijk kan en mag zijn van de bereidwilligheid van een student om zich in onderdelen van de leergang te verdiepen. Voorts is de terugkoppeling op de leeropdrachten door de docenten niet structureel geregeld en geborgd.
- Het is de Inspectie OOV bekend dat er in het Programma Versterking Politieprofessie en het Jaarplan 2009-2012 van het domein op deze punten verbetermaatregelen zijn geformuleerd. Onder de doelen 'borgen van begeleiding van het leerproces' en 'de onderwijskundige kaders voor de onderwijsontwikkeling zijn opnieuw bepaald' is een aantal activiteiten weggeschreven waardoor de gesignaleerde problemen moeten worden opgelost. Het betreft hier onder andere de implementatie van een tweede, vereenvoudigde, versie van het COP en een hernieuwde aandacht voor de 'T' (Terugkoppeling) in het door de docenten gehanteerde 'OUT'-principe (Oriëntatie, Uitvoering). De Inspectie OOV constateert dat deze maatregelen op het moment van het onderzoek binnen het domein Verkeer en Milieu (nog) geen effect hebben gehad.
- Een betere afstemming van de programmaonderdelen van de leergang politie verkeersspecialist op het beginniveau van de studenten is dringend gewenst.
- Aandacht voor de algemene vorming en de persoonlijke ontplooiing van de studenten is binnen de onderzochte leergangen vooral gericht op de persoonlijke ontplooiing van de student door het aanleren van beroepsspecifieke competenties. Het aanleren van meer algemene competenties is, gelet op het specialisme waarvoor wordt opgeleid, binnen de leergangen minder aan de orde.
- De uitvoering van het programma wordt, gelet op de overgangsfase naar nieuwbouw, voldoende ondersteund door adequate materiële voorzieningen. Bij de uitvoering van het programma dient een betere afstemming plaats te vinden tussen de grootte van de desbetreffende groep studenten en de beschikbare ruimten. Wel verdient de actualiteit van het door de docenten bij de leergang politie verkeersspecialist gebruikte studiemateriaal aandacht.

3.4 Leerproces

Het leerproces is doelmatig en stimulerend.

3.4.1 Leertijd, studielast, werkvorm, studeerbaarheid

De deelnemers zijn gedurende de voorgeschreven leerperioden in voldoende mate aan het leren. De werkvormen zijn samenhangend, stimulerend, afgestemd op de eindtermen/competenties en het didactisch concept, en bieden ruimte voor het ontwikkelen van zelfstandigheid. Het programma is zodanig ingericht dat de studenten de competentiegerichte eindtermen binnen de vastgestelde studielast kunnen bereiken.

Uit de gesprekken met alle gesprekspartners van de Inspectie OOV blijkt dat het kwaliteitskenmerk 'Leerproces' nog steeds tot veel discussie leidt. Het draait hierbij om de begrippen 'eigen verantwoordelijkheid van de student' en 'afnemende sturing'. Vanuit de korpsen is men unaniem van mening dat de studenten niet effectief en actief aan het leren zijn op het instituut. De 'vrijheid' voor de student is te groot: er wordt, aldus de gesprekspartners, teveel overgelaten aan de student, leeropdrachten zijn facultatief en worden veelal niet besproken. Er heerst daardoor bij studenten onduidelijkheid of zij de essentie te pakken hebben en of zij het bestudeerde goed hebben begrepen. Daarbij komt dat veel studenten die binnen dit domein de leergangen volgen, onderwijs waarin de eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid in aanpak centraal staan, niet gewend zijn. Ook vragen gesprekspartners zich af of onderwijs met een zo hoog specialistisch karakter zich wel leent voor deze aanpak. Zoals een van de gesprekspartners het verwoordde: 'Men mist bij de start van het onderwijs het handje vasthouden van de student, men wordt gelijk losgelaten binnen het duale onderwijs. Men dient de opleiding aan te bieden op basis van zekerheid en niet op basis van onzekerheid'. Het komt de studenten voor dat het leerproces in feite voor een groot deel verschuift naar de politiepraktijk: veel kennis en vaardigheden worden tijdens het werk van de vakcollega's geleerd. Ten slotte geven de studenten aan dat waar er al weinig tijd is om de leergang te volgen, het nog een extra druk op hen legt om 'op zoek' te gaan naar informatie.

Er wordt in de lopende leergangen geen gebruik gemaakt van een portfolio om de leerervaringen van de studenten in vast te leggen. Met de start van de vernieuwde leergang politie verkeersspecialist krijgt het digitale portfolio een belangrijke plaats in het leerproces. De proeve van bekwaamheid zal anders worden ingericht en bestaan uit, onder andere, een eindgesprek. Hierbij moet de student zijn portfolio betrekken waar zijn leerproces in de vorm van reflectieverslagen en een uitgewerkte casus in beeld is gebracht. Overigens zullen er meerdere proeven van bekwaamheid zijn die, afhankelijk van de te examineren competenties, verschillend van vorm en inhoud zullen zijn.

Zowel uit de gesprekken met de korpsen als vanuit de studenten blijkt dat de planning en roostering verbetering behoeven. Het is organisatorisch lastig voor de korpsen om op het laatste moment werkroosters te wijzigen als instituutsdagen niet doorgaan en op andere dagen worden gepland. Ook blijken de periodes tussen de kernopgaven in tijd te variëren en

soms, zoals eerder vermeld, maanden te worden verlengd. Lesuitval komt sporadisch voor en wordt bij dit onderwijs veelal later ingehaald.

De studielast is afhankelijk van de tijd die de student in de opleiding kan en wil steken. In sommige korpsen worden studenten op bepaalde dagen uitgeroosterd voor de leergang, in andere korpsen gaat het werk gewoon door en moet de studie tussen de bedrijven door. Algemeen wordt de manier van onderwijs geven waarbij de studenten zelf zaken moeten opzoeken en oplossen door de studenten als tijdrovend en als weinig effectief afgedaan.

3.4.2 Pedagogisch-didactische competenties en inhoudelijke kwalificatie docenten

Docenten zijn gekwalificeerd voor de onderwijskundige realisatie van het programma en door het management wordt er gestuurd op de didactische kwalificaties van de docenten. Docenten hebben actuele kennis over dat deel van de politiepraktijk waarvoor zij onderwijs verzorgen.

In het Jaarplan 2009 van het domein wordt onder de paragraaf 'Professionalisering' ingegaan op de uitvoering van de PDA-trajecten (trajecten ter verkrijging van de Pedagogisch Didactische Aantekening). In 2009 is binnen het domein de situatie als volgt: elf docenten beginnen met deze opleiding en negen docenten zullen de hierop volgende PDA-plus opleiding gaan volgen. Voorts wordt ook binnen het domein Verkeer en Milieu gestuurd op het voldoen aan de HBO-eis voor docenten. Ten slotte worden er binnen het domein inhoudelijke domein- en vakgroepdagen georganiseerd waar wisselende thema's centraal staan en zijn er onlangs voor de docenten sessies geweest ter professionalisering van het ICT-gebruik. De vakgroepmanager wil het, in het initiële onderwijs ingevoerde, OUT-principe⁹ ook in het postinitiële onderwijs gaan introduceren.

Over het algemeen blijkt uit de opmerkingen van de studenten tevredenheid over de docenten. Wel wordt door korpsen en studenten als verbeteringsuggesties genoemd de inhoudelijkheid van sommige docenten en het op de hoogte zijn van de beroepspraktijk. Binnen het domein vinden zogenaamde inhoudelijke domeindagen plaats. De docenten geven aan dat op deze dagen onder andere aandacht is voor de visie en missie van het domein. Ook worden ervaringen uitgewisseld om van elkaar te leren. Een uitgewerkt uitwisselingsprogramma om docenten voeling te laten houden met de beroepspraktijk, is niet aanwezig.

⁹ OUT-principe: per te behandelen onderwerp dient er sprake te zijn van een oriëntatie op het onderwerp, de uitvoering door de student en uiteindelijk de terugkoppeling op het onderwerp door de docent.

3.4.3 Voldoende personeel

Er wordt voldoende personeel ingezet om de opleiding met de gewenste kwaliteit te verzorgen.

Het hoofd van het domein geeft aan dat er momenteel docenten 'over' zijn. De korpsen hebben, aldus het hoofd, dit jaar bezuinigd op de opleidingskosten voor personeel waardoor het aantal aanmeldingen is afgenomen. Aangezien dit volgend jaar naar alle waarschijnlijkheid zal leiden tot een toenemende vraag, streeft het management er naar om de formatie op sterkte te houden. In 2008 is binnen het domein een leerprocesbegeleider aangesteld die zich fulltime kan inzetten voor de begeleidingstaak. Ook is in 2008 de huidige vakgroepmanager aangetrokken die de docententeams van Verkeer en Milieu aanstuurt.

De Inspectie heeft geconstateerd dat de bezetting van het team dat het milieuo onderdeel trekt, mager is. Het team bestaat uit vijf formatieplaatsen waarvan één docent al geruime tijd ziek is en één plaats een vacature betreft. Bij uitval van een derde docent (wat ten tijde van het onderzoek van de Inspectie het geval was), komt de continuïteit van het onderwijs in gevaar. Dit mede gelet op het feit dat de docenten naast het uitvoeren van onderwijs en het deelnemen aan professionalisering, moeten blijven werken aan de verdere ontwikkeling van de leergang. Binnen het domein worden de mogelijkheden onderzocht om docenten breder in te gaan zetten.

3.4.4 Conclusie

Op basis van de bevindingen komt de Inspectie OOV tot de volgende conclusies:

- Het leerproces is niet in alle gevallen doelmatig en stimulerend gebleken. Knelpunten zijn onder andere de invulling van het concept van afnemende sturing, de studielast, de status van de leeropdrachten en de wijze waarop het onderwijsprogramma wordt uitgevoerd.
- In het Programma Versterking Politieprofessie zijn op de onder het vorige punt genoemde aspecten verbetermaatregelen geformuleerd. De implementatie daarvan heeft vooralsnog niet plaatsgevonden.
- De mogelijkheden die een student krijgt om binnen het korps aan zijn studie te werken, is sterk afhankelijk van het betreffende korps.
- De organisatie van de leergangen door de Politieacademie verdient uitdrukkelijk aandacht. Werk- en vakantieroosters worden in de korpsen veelal vroegtijdig opgesteld. Door een zorgvuldige planning binnen het domein van de instituutsdagen, kan het onderwijsleerproces van de studenten effectiever en efficiënter verlopen.
- Het domein stuurt actief op de pedagogisch-didactische competenties van de docenten. Een actueel (uitwisselings)programma om de vakinhoudelijke kennis en praktijkervaring van de docenten actueel te houden was niet beschikbaar.
- Er wordt voldoende personeel ingezet om de opleiding te verzorgen.

3.5 Begeleiding

Deelnemers worden zorgvuldig in hun schoolloopbaan begeleid.

3.5.1 Studiebegeleiding

De deelnemers worden in hun individuele leerproces zowel in de instelling als in de praktijk effectief en stimulerend begeleid.

De leerprocesbegeleiding is in 2008 binnen het domein gestart en is momenteel in ontwikkeling. De OER geeft aan dat er minimaal één keer per jaar een voortgangsgesprek moet plaatsvinden tussen de student en de leerprocesbegeleider. Binnen het domein wordt gepoogd de begeleiding breder aan te pakken. Als taken zijn omschreven:

- het zijn van gesprekspartner voor de studenten;
- het oplossen van problemen die studenten tijdens de opleiding ondervinden;
- het fungeren als contactpersoon naar de lijnchef van de studenten, ook om eventuele problemen van de student met en in het korps te bespreken;
- het deelnemen aan de startbijeenkomst voor studenten en korpsen en de eerste opleidingsdag van de leergangen;
- het per kernopgave voeren van voortgangsgesprekken met de studenten.

De begeleiding en bereikbaarheid van de leerprocesbegeleider worden door de studenten zeer gewaardeerd. Het structureel met de studenten, per kernopgave, bespreken van de voortgang, is in de praktijk nog niet bij alle studenten geëffectueerd. Ook zijn ten tijde van het onderzoek van de Inspectie OOV nog niet alle korpsen van de momenteel aanwezige studenten bezocht. Uit de gesprekken van de Inspectie met de functionarissen in de korpsen blijkt dat het bezoek van de leerprocesbegeleider wordt gewaardeerd; wel pleit het merendeel van de gesprekspartners voor een meer structureel karakter van de bezoeken zodat er een betere aansluiting komt tussen de Politieacademie en de korpsen. Voor vakinhoudelijke vragen kunnen de studenten bij de betreffende docenten terecht.

De beschikbaarheid en de intensiteit van de begeleiding in de korpsen verschilt per korps. Sommige studenten hebben in het korps een vaste begeleider, anderen hebben een, zoals zij zeggen, 'onbereikbare praktijkcoach'. Overigens blijken collega's op de werkvloer altijd bereid de studenten te helpen. Bij de bespreking van het kwaliteitskenmerk Periode van werkend leren wordt hier nader op ingegaan.

3.5.2 Registratie

Gegevens over de studievoortgang van de deelnemers en mogelijke risico's worden systematisch geregistreerd en leiden tot tijdige signalering van problemen en het nemen van passende maatregelen.

Er is op de locatie geen studentvolgsysteem en geen digitaal portfolio. Beide instrumenten worden op centraal niveau binnen de Politieacademie ontwikkeld. Naar bericht van de

Politieacademie is dit systeem in augustus 2009 gereed. Door het hoofd van het domein wordt het nog steeds niet kunnen beschikken over relevante en betrouwbare management-informatie waaronder rendement- en voortgangsgegevens als een groot gemis ervaren.

De leerprocesbegeleider geeft aan dat hij de voortgang van de studenten bijhoudt. Er is echter geen systeem waarin deze gegevens systematisch worden opgeslagen.

In het korps is het bijhouden van de voortgang en de beoordeling van de student de taak van de trajectbegeleider. Deze is vaak ook de lijnchef van de student. Of dit daadwerkelijk gebeurt, is afhankelijk van het betreffende korps. In sommige korpsen worden de vorderingen van de student nauwlettend gevolgd, in andere korpsen is het een zaak van de student zelf. Dit geldt ook voor de registratie van het al dan niet hebben deelgenomen aan en al dan niet hebben behaald van de proeven van bekwaamheid.

3.5.3 Conclusie

Op basis van de bevindingen komt de Inspectie OOV tot de volgende conclusies:

- De Inspectie OOV constateert dat de begeleiding van de studenten op het instituut thans een goede ontwikkeling doormaakt. De locatie voldoet aan de norm van een stimulerende begeleiding van het individuele leerproces, zij het dat het structurele karakter van de voortgangsbepreking per kernopgave nog niet is geborgd.
- In de praktijk blijkt de afstand tussen het domein en het korps over het algemeen nog groot te zijn. De Inspectie pleit er voor dat de contacten tussen het domein en het korps een meer structureel karakter krijgen.
- Een groot gemis is het niet beschikken over een digitaal systeem waarin de gegevens van de individuele studenten kunnen worden opgeslagen. Inzicht in de studievoortgang van de studenten is van wezenlijk belang voor de ontwikkeling van de studenten én voor de docenten om daar hun onderwijs op te kunnen afstemmen. Het is op deze manier ondoenlijk voor de leerprocesbegeleider en voor de docenten om hun begeleidingstaak naar behoren uit te voeren.
- Wanneer problemen in de studievoortgang tijdig worden gesignaleerd, kan uitval door het op tijd nemen van passende maatregelen worden voorkomen. De Inspectie OOV acht het van essentieel belang dat de voortgang van de studenten op een ordentelijke wijze is geregeld en recht doet aan het ontwikkelingsproces dat een student tijdens zijn opleiding dient door te maken.
- De begeleiding in de korpsen blijkt (nog steeds) te afhankelijk van het betreffende korps waar de student werkt. De begeleiding van de studenten in de korpsen komt aan de orde bij het kwaliteitskenmerk 'Periode van werkend leren'.
- Het merendeel van de bij het inspectieonderzoek betrokken korpsen pleit voor een versterking van de verbinding tussen het domein en het korps.

3.6 Omgang en veiligheid

Deelnemers worden zorgvuldig in hun schoolloopbaan begeleid.

3.6.1 Bejegening

Deelnemers en personeel gaan zowel in de instelling als in de praktijk zorgvuldig en respectvol met elkaar om.

Er is door de Politieacademie bij de start van de opleiding informatie verstrekt over de geldende gedragsregels en omgangsvormen. Deze liggen in lijn met de regels die in de korpsen gelden. Overigens wordt door alle gesprekspartners opgemerkt dat de sfeer tijdens de opleiding uitstekend is. Bij vragen, problemen of klachten kunnen de studenten bij de leerprocesbegeleider terecht.

3.6.2 Conclusie

Op basis van de bevindingen komt de Inspectie OOV tot de conclusie dat de omgangsvormen binnen het domein voldoende aandacht krijgen en – mocht dit zich voordoen – er alert op ‘afwijkingen’ kan worden gereageerd.

3.7 Aansluiting op de politiepraktijk

Het politieonderwijs is gericht op de verwerving van competenties nodig voor het uitoefenen van de politietaak.

3.7.1 Aansluiting op actuele eisen uit de politiepraktijk, toerusting voor de praktijk

Het leerstofaanbod sluit aan op actuele eisen uit de politiepraktijk. Studenten zijn tijdens en na hun opleiding toegerust voor hun werkzaamheden in de politiekorpsen.

Zoals aangegeven bij het kwaliteitskenmerk ‘Programma’ wordt binnen het domein voortvarend gewerkt aan de afstemming van het onderwijsaanbod op nieuwe ontwikkelingen binnen dit segment van het beroepsveld. Er zijn landelijke expertgroepen die bij de vernieuwing van het onderwijs zijn betrokken. Voorts heeft in mei 2008 een Onderwijsconferentie plaatsgevonden ter introductie en uitleg van de vernieuwde leergangen. Het bijhouden van de actualiteit van het onderwijs maakt ook onderdeel uit van het Programma Versterking Politieprofessie. In samenwerking met de Politieonderwijsraad vindt momenteel een herijking plaats van de beroepsprofielen. De bedoeling is dat in de zomer van 2009 de herziene postnitiële beroepsprofielen door de ministers van BZK en van Justitie worden vastgesteld.

Leeropdrachten blijken niet altijd (direct) aan te sluiten op situaties in de beroepspraktijk. De leergang leidt op voor specialistisch werk dat zich niet dagelijks in de beroepspraktijk

voordoet. Dit kan ertoe leiden dat de leeropdracht óf niet wordt uitgevoerd óf dat er vertraging optreedt in de studievoortgang van de student. De Politieacademie biedt hiervoor geen alternatieven aan tijdens de instituutsdagen. Overigens zijn alle gesprekspartners het er over eens dat de kwaliteit en relevantie van de leeropdrachten per leeropdracht verschilt.

Door de binnen de Politieacademie gehanteerde onderwijsmethodiek, moeten de studenten zich het merendeel van de relevante kennis en vaardigheden, dat zij nodig hebben in de praktijk, zelf eigen maken. Aangezien dat niet in alle gevallen lukt en de studenten wel de zich voordoende zaken in de praktijk willen aanpakken, worden de collega's in de praktijk belast met het wegwijzen van de student in de benodigde bagage.

De leergangen worden gevolgd door studenten met een executieve achtergrond en door studenten die een technische opleiding achter de rug hebben (de zij-instromers). Dit stelt verschillende eisen aan de leerstof die aan de orde moet komen. Het blijkt moeilijk om in de leergangen volledig aan deze verschillen tegemoet te komen en daar vakinhoudelijk op in te spelen. De leergangen richten zich op beide gebieden op één inhoudelijk niveau. Ook blijkt er tussen de korpsen verschil te bestaan in de zaken waar de studenten die de leergang volgen uiteindelijk mee worden belast. Deze kunnen variëren van eenvoudige milieudelicten tot uitgebreide opsporingsonderzoeken; zaken die verschillende eisen stellen aan de onderzoekskennis en -vaardigheden van de betrokkenen.

Of studenten na afronding van hun opleiding voldoende niveau hebben, is, aldus de gesprekspartners vanuit de korpsen, sterk afhankelijk van de student in kwestie. Factoren die hierbij een rol spelen, zijn vooral de mate waarin de studenten de leeropdrachten hebben uitgevoerd en de vooropleiding en de ervaring van de student vóór de student met de leergang begon. Algemeen stellen de gesprekspartners dat de afgestudeerden na afronding van de leergang nog erg veel praktijkervaring moeten opdoen. Hierbij ligt voor de, vaak op HBO-niveau opgeleide, vaktechnische specialisten het accent op het politiewerk en voor de executieve doorstromers op de technische kant van het werk.

3.7.2 Conclusie

Op basis van de bevindingen komt de Inspectie OOV tot de volgende conclusies:

- Het domein heeft, in samenwerking met een aantal expertgroepen, een aantal initiatieven genomen om ervoor te zorgen dat het leerstofaanbod zo goed mogelijk aansluit en in de toekomst blijft aansluiten bij de beroepspraktijk. Het domein heeft hiermee de voorwaarden geschapen om actueel onderwijs aan te bieden.
- De Inspectie heeft geconstateerd dat het bij herhaling voorkomt dat studenten met leeropdrachten te maken krijgen die moeilijk in de praktijk zijn te realiseren. De Inspectie pleit ervoor dat de Politieacademie in die gevallen van instituutsweg gaat voorzien in mogelijke alternatieven.
- De Inspectie acht het wenselijk dat er een betere aansluiting komt tussen het beginniveau van de studenten, de leerstof die zij aangeboden krijgen en de beroepspraktijk. De Inspectie is van mening dat de studenten nu teveel 'over één kam worden geschoren' met

alle gevolgen van dien voor de effectiviteit en efficiëntie van de opleiding en de motivatie van de studenten.

3.8 Aansluiting op reguliere onderwijs

3.8.1 Samenwerking met het reguliere onderwijs

De Politieacademie biedt het onderwijs aan in samenwerking met de regionale opleidingscentra.

Samenwerking met regionale opleidingscentra of instellingen voor hoger beroepsonderwijs maakt geen deel uit van het onderwijsprogramma. De enige link met het reguliere onderwijs voor dit domein bestaat uit het inhuren van gastdocenten.

Overigens voorziet het Programma Versterking Politieprofessie niet in plannen om op onderhavig domein een samenwerking aan te gaan met het reguliere onderwijs.

3.8.2 Conclusie

Op basis van de bevindingen komt de Inspectie OOV tot de conclusie dat er voor het domein Verkeer en Milieu voor wat betreft de onderzochte leergangen voor politieke verkeersspecialist en voor politieke milieuspecialist geen samenwerking is met het reguliere onderwijs.

3.9 Rendement beroepsonderwijs

De instelling/organieke eenheid realiseert een voldoende rendement.

Het beschikbaar hebben van rendement- en voortgangsgegevens is nog steeds een politie-academiebreeds probleem. Het domein Verkeer en Milieu heeft zicht op het aantal studenten dat per jaar op de leergang instroomt maar gedetailleerde vragen over de voortgang respectievelijk de resultaten van een bepaalde groep per instroommoment of per kernopgave is moeilijker te achterhalen. Er is binnen het domein geen norm gesteld voor het aantal geslaagde studenten per instroomgroep.

Zoals eerder aangegeven, maakt de ontwikkeling en invoering van een studentvolgsysteem onderdeel uit van het Programma Versterking Politieprofessie. Ook door het College van Bestuur van de Politieacademie wordt het hebben van inzicht in de studievoortgang van studenten gezien als essentieel onderdeel voor het aansturen van het onderwijsproces evenals voor de begeleiding van de studenten. Het grotere aantal studenten dat een individueel traject volgt, maakt de noodzaak van een goed studentvolgsysteem om die studenten te volgen en het administratief registeren van deze routes, aldus het College, steeds urgenter. Naar bericht van de Politieacademie zal het studentvolgsysteem binnen afzienbare tijd operationeel zijn.

3.9.1 Conclusie

Op basis van de bevindingen komt de Inspectie OOV tot de volgende conclusies:

- Het domein kan momenteel geen gegevens leveren om te bepalen of de leergangen een voldoende rendement opleveren.
- Er zijn binnen het domein geen normen geformuleerd met betrekking tot het percentage 'geslaagden' voor de leergangen.
- De Inspectie acht de invoering van een studentvolgsysteem waarmee onder andere per student, per instroom en per kernopgave gegevens kunnen worden gegenereerd, essentieel.

3.10 Periode van werkend leren

3.10.1 Onderwijsovereenkomst

Het College van Bestuur en de korpsbeheerder van het korps waar de student is aangesteld handelen overeenkomstig de standaard onderwijsovereenkomst, die voldoet aan de wettelijke vereisten.

Op het moment van het onderzoek van de Inspectie OOV is er geen getekende onderwijs-overeenkomst tussen het College van Bestuur en de korpsbeheerders.

Ter borging van de uitgangspunten van het politieonderwijs voor de periode van werkend leren heeft de Politieonderwijsraad een normenset voor werkend leren ontwikkeld. Deze normenset (nu: referentiekader) maakt onderdeel uit van de convenantafspraken tussen Politieacademie en de ministeries van BZK en van Justitie. De afspraak is dat uiterlijk 2010 de voorstellen van het referentiekader bij alle korpsen en Politieacademie zijn geïmplementeerd. Het referentiekader zal worden verwerkt in de onderwijsovereenkomst. Uit de gesprekken met het management blijkt dat het domein door vertegenwoordiging van het hoofd van het domein in dit project een prominente rol heeft in het op orde krijgen van de periode van werkend leren.

Binnen het domein wordt als afbreukrisico voor de periode van werkend leren het doorgaande proces op de werkvloer genoemd. Er kunnen met het korps afspraken worden gemaakt over de invulling en bemensing van de begeleiding tijdens de momenten dat een student in het korps is, echter, het dagelijkse werk gaat door, de invulling van de werkroosters bieden weinig tot geen personele ruimte en de prioriteit van de lijnchef en de student wordt bij de afhandeling van zaken gelegd. Wil een normenset werkend leren worden geborgd, dan zal er, aldus de sprekers, veel energie moeten worden gestoken in de tactische leidinggeevenden binnen het korps.

3.10.2 Personeel, leerwerkplaats

Korpsen zetten voor de begeleiding en beoordeling van de studenten medewerkers in die beschikken over de competenties die nodig zijn om de student te kunnen begeleiden en beoordelen. De leerwerkplaatsen in het korps stellen de studenten in staat tot het behalen van de competentiegerichte eindtermen.

Over de begeleiding die de studenten krijgen in het korps is het merendeel van de studenten tevreden. Het varieert per korps of een student een vaste begeleider aangewezen heeft gekregen of dat hij zelf per leeropdracht op zoek moet gaan naar een ervaren collega. Vakinhoudelijk krijgen de studenten vanuit het korps voldoende steun. De begeleiders in de korpsen hebben over het algemeen geen opleiding tot praktijkcoach of trajectbegeleider gevolgd.

Ook over de leerwerkplekken binnen de korpsen en de aanwezige faciliteiten zijn de studenten over het algemeen tevreden. Wel hebben zij soms te maken met de onmogelijkheid om bepaalde leeropdrachten uit te voeren. Zoals zij zeggen: ‘een bepaald type ongeluk of het aanpakken van een speciaal milieudelict valt niet te plannen’. Zoals eerder aangegeven is het afhankelijk van de student of de leeropdrachten al dan niet worden uitgevoerd. Ook wisselt per korps het belang dat wordt gehecht aan het daadwerkelijk uitvoeren van de leeropdrachten; in sommige korpsen ligt het accent vooral op het behaald hebben van de proeven van bekwaamheid.

Een groot probleem in korpsen is de tijd die de student beschikbaar heeft om zich aan de studie te wijden. In sommige korpsen en districten worden de studenten speciaal voor het volgen van de leergang vrij geroosterd, in andere korpsen gaat het werk gewoon door en moet de studie tussen de bedrijven door. In het laatste geval hebben de zaken die op de plank liggen, de eerste prioriteit. Het verschil is, wat dit betreft, groot tussen de korpsen. Hierbij moet rekening worden gehouden met het feit dat de grootte van de afdelingen die zich richten op verkeersongevallen of milieudelicten tussen de korpsen aanzienlijk is; dit heeft direct gevolgen voor de mogelijkheden die het korps heeft om mensen vrij te maken voor de studie.

Geen van de gesprekspartners in de korpsen, trajectbegeleiders en lijnchefs, blijkt op de hoogte van de inhoud en de invoering van een normenset werkend leren. Uit de gesprekken blijkt voorts dat er geen afstemming tussen de afnemende korpsen en het domein plaatsvindt over de voortgang van de studenten of over de leerervaringen van de studenten in relatie tot het onderwijs. Sommige korpsen hebben eenmalig de leerprocesbegeleider ontmoet waarbij de afspraak is gemaakt om de frequentie van de contacten tussen de leerprocesbegeleider en het korps te verhogen tot drie per jaar. Het bijhouden van de voortgang door de leergang blijkt vooral de eigen verantwoordelijkheid te zijn van de student. Het verschilt per korps óf en zo ja, op welke wijze de student wordt gevolgd in zijn vorderingen. In de korpsen die de Inspectie OOV heeft benaderd, werd hiervoor geen studentvolgsysteem gebruikt. Ten slotte blijkt uit de gesprekken met de korpsen dat het Competentie Ontwikkel Plan óf onbekend is óf voor de onderzochte leergangen niet wordt

gebruikt. De student bepaalt veelal zelf waar hij in het korps mee aan de slag gaat. In een enkel korps dient de student periodiek de opdrachten te overleggen waarmee hij aan de slag moet. Een leerwerkplan, waarin wordt aangegeven aan welke competenties de student in het korps wil gaan werken, wordt niet gebruikt.

3.10.3 Conclusie

Op basis van de bevindingen komt de Inspectie OOV tot de volgende conclusies:

- Er is momenteel geen getekende onderwijsovereenkomst tussen het College van Bestuur en de korpsbeheerder van het korps waar de student is aangesteld. Ondanks de afspraken die hierover zijn gemaakt tussen het ministerie van BZK en het College van Bestuur van de Politieacademie is niet aan dit wettelijke vereiste voldaan.
- De Inspectie OOV constateert dat er verschillen zijn tussen de korpsen en binnen het korps tussen de districten ten aanzien van de aanpak van de periode van werkend leren en de ruimte die een student krijgt voor zijn studie. Het referentiekader werkend leren kan hierin een regulerende rol gaan spelen maar is bij de korpsen van de aan de leergangen deelnemende studenten onbekend. De Inspectie OOV wil hierbij het belang van een spoedige implementatie van dit kader (nogmaals) benadrukken.
- De door de Inspectie OOV geselecteerde korpsen blijken voor de begeleidingstaak vakcollega's in te zetten van de verkeers- en milieufdelingen; betrokkenen hebben geen cursus voor praktijkcoach of trajectbegeleider gevolgd. De studenten hebben in sommige korpsen een vaste begeleider aangewezen gekregen en in andere korpsen moeten de studenten zelf op zoek gaan naar een begeleider. De Inspectie concludeert dat hiermee niet in alle gevallen wordt voldaan aan de norm van aantoonbare competenties op de terreinen begeleiden en beoordelen. Ook op dit punt kan de implementatie van eerdergenoemd kader een belangrijke rol vervullen. Ten slotte blijkt uit de reacties dat de leerwerkplaatsen geschikt zijn om de competentiegerichte eindtermen te behalen.
- In het merendeel van de korpsen wordt de inzet van de student voor de leergang in het korps aan de student zelf overgelaten. Dit geldt ook voor de voortgang door de leergang. Een inzet op basis van een Competentie Ontwikkel Plan of een leerwerkplan is niet aan de orde.

3.11 Examinering

3.11.1 Validiteit

De examinering is valide voor de inhoud en het niveau van de door de ministers vastgestelde competentiegerichte eindtermen.

Alle gesprekspartners geven aan dat de kwaliteit van de inhoud van de proeven van bekwaamheid wisselt. Over het algemeen richten de proeven zich op de competenties van de verschillende kernopgaven. De ene proeve is wat dit betreft meer representatief voor de politiepraktijk dan de andere. Studenten en docenten geven aan dat er ook proeven zijn die

feitelijk een kunstje zijn dat moeten worden vertoond en die afwijken van hoe het er in de praktijk toegaat. Soms zit er veel tijd tussen het gevolgd hebben van de kernopgave van de leergang en het doen van examens. Dit komt onder andere door eisen die worden gesteld voor de proeve die feitelijk in de praktijk weinig voorkomen. De finale afronding van de betreffende kernopgave laat dan lang op zich wachten.

Met de vernieuwing van de leergangen vindt ook een vernieuwing plaats van de proeven. Het onderdeel 'Analyse van verkeersongevallen' is hier een voorbeeld van. Nieuw is ook, zoals eerder aangegeven, de aandacht die er binnen de vernieuwde leergang politie verkeersspecialist is voor het vullen van het portfolio. Dit wordt een belangrijk instrument voor het beoordelen van de voortgang van de student.

De studenten zijn volledig op de hoogte van de inhoud en de uitvoering van de examens. Anders gezegd: de studenten weten wat ze te wachten staat. Dit betekent dat 'proevegericht studeren' nog steeds loont. Indien – zoals bij bepaalde proeven het geval is – de competentiegerichte eindtermen niet in volle omvang door de proeve worden gedekt, is de student in feite maar ten dele opgeleid tot het aanvankelijk gewenste niveau. Dit is een constatering die de Inspectie reeds in 2003 in een eerder onderzoek signaleerde¹⁰. De Politieacademie geeft in een reactie hierop aan dat de proeven van bekwaamheid in de toekomst een dwarsdoorsnede zouden moeten vormen van de aangeleerde competenties.

De Inspectie wil bij dit kwaliteitsaspect stilstaan bij de deelname aan de proeven van bekwaamheid. Uit de gesprekken blijkt dat slechts een klein deel van de in 2002 met de leergang politie verkeersspecialist gestarte studenten ook feitelijk is geslaagd voor de leergang. Het is, aldus de docenten, vaak afhankelijk van de attitude van de student en – in mindere mate – van de opstelling van het korps of studenten deelnemen aan de proeven. De verplichting om te beschikken over een certificaat voor het verrichten van bepaalde werkzaamheden bij de korpsen op het gebied van verkeer, is bij beide leergangen niet (meer) aan de orde. Het is wel van belang dat men moet kunnen aantonen op bepaalde vakaspecten voldoende te zijn geschoold. In de praktijk blijkt dat de deelname van de studenten aan kernopgaven zich in veel gevallen beperkt tot het volgen van het onderwijs. Uit het gesprek met de liaison van het domein Verkeer en Milieu blijkt dat korpsen zich dan afvragen waarom de proeven van bekwaamheid niet worden afgenomen. In de Wet op het LSOP en het politieonderwijs is de bepaling opgenomen dat elke opleiding wordt afgesloten met een examen dat door de Politieacademie wordt afgenomen. Het examen omvat een onafhankelijk onderzoek naar de competenties waarover de student bij voltooiing van de opleiding dient te beschikken. Het examen is bedoeld als garantie dat studenten daadwerkelijk over voldoende competenties beschikken om zelfstandig het betreffende beroep in de politiepraktijk te kunnen uitoefenen.

¹⁰ Rapport 'Onderzoek naar de examinering van het initiële politieonderwijs niveau 2, 3 en 4' (Den Haag 2006, Inspectie OOV).

3.11.2 Onafhankelijke en zorgvuldige beoordeling

De uitvoering van de examinering geschiedt op onafhankelijke en zorgvuldige wijze.

Over de uitvoering van de examens zijn de gesprekspartners over het algemeen tevreden. Er is op de terreinen verkeer en milieu een professionaliseringsslag gemaakt: de examinatoren zijn vakinhoudelijk geschoold en er wordt gestreefd naar een tweede beoordelaar bij de examens. Ook vindt er standaard terugkoppeling plaats van de examinator naar de student over het behaalde resultaat.

3.11.3 Conclusie

Op basis van de bevindingen komt de Inspectie OOV tot de volgende conclusies:

- De Inspectie constateert dat er, voor wat betreft de leergangen politieële verkeersspecialist en politieële milieuspecialist, binnen de Politieacademie voldoende aandacht is voor de afstemming van de examens op de eindniveaus van de kernopgaven. De vernieuwing van de leergangen leidt tot vernieuwing van de examens.
- De Inspectie blijft vraagtekens plaatsen bij het vooraf bij de studenten volledig bekend zijn van de inhoud en de uitvoering van de proeven. Zeker wanneer de proeven niet volledig dekkend zijn voor het eindniveau, kan dit resulteren in de verstrekking van een diploma zonder dat er aan de vereiste competenties is voldaan.
- Opmerkelijk acht de Inspectie het gegeven dat het volgen van het onderwijs niet automatisch leidt tot het afnemen van het examen. Er kan op een dergelijke manier niet worden vastgesteld of het onderwijs ook zijn vruchten heeft afgeworpen en dus tot aantoonbaar resultaat heeft geleid. Een garantie zowel voor de student als voor het korps dat betrokkene voldoende competenties heeft om op het betreffende vakgebied tot zelfstandige beroepsuitoefening over te kunnen gaan, kan daarmee niet worden gegeven.
- De Inspectie constateert ten slotte dat er door de Politieacademie adequate maatregelen zijn getroffen om de uitvoering van de examens op onafhankelijke en zorgvuldige wijze te laten verlopen.

4

Eindoordeel

De Inspectie OOV heeft zich een beeld gevormd van de kwaliteit van het onderwijs en de examinering aan het domein Verkeer en Milieu en dan met name de leergangen politiële verkeersspecialist en politiële milieuspecialist. De in het Toezichtkader kwaliteitsonderzoeken politieonderwijs genoemde kwaliteitsaspecten vormden hierbij het uitgangspunt. De Inspectie OOV heeft deze kwaliteitsaspecten ‘gescoord’ door de verschillende (kwaliteits)documenten van de locatie en van de Politieacademie te bestuderen en door met de diverse betrokkenen bij het onderwijs gesprekken te voeren. In het voorgaande hoofdstuk is per kwaliteitsaspect aangegeven wat de bevindingen zijn en is nader ingegaan op een aantal, naar het oordeel van de Inspectie OOV, essentiële punten.

De centrale vraag in het toezichtkader is of het verzorgde onderwijs inclusief de periode van werkend leren van voldoende kwaliteit is. Aangezien de locatie eerder in 2006 en in 2007 is onderzocht en daarbij een aantal knelpunten is geconstateerd, is daarbij van belang vast te stellen of er maatregelen zijn doorgevoerd om tot verbetering te komen en of nu de specifieke tekortkomingen zijn opgeheven.

De bevindingen overziend concludeert de Inspectie OOV dat er binnen het domein op tal van aspecten vooruitgang is geboekt. Onder het motto 'Doorontwikkeling leergangen in dienst van opsporing en handhaving in verkeer', heeft een vernieuwing plaatsgehad van zowel de leergang politieke verkeersspecialist als de leergang politieke milieuspecialist. Hoe deze ontwikkeling op het gebied van eerstgenoemde leergang feitelijk uitwerkt in de onderwijspraktijk, heeft de Inspectie OOV niet kunnen vaststellen aangezien deze recent van start is gegaan. Wel heeft de Inspectie geconstateerd dat lering is getrokken uit de ervaringen met de lopende leergang. Minder positief is de Inspectie OOV over het feit dat een aantal van de eerder gesignaleerde knelpunten in onderhavig onderzoek niet is opgelost.

Een vergelijking met de resultaten van de eerdere onderzoeken met onderhavig onderzoek, levert het volgende beeld op:

- **Onderwijskundige en politiekundige validatie**

In het jaarlijks onderzoek van 2007 constateerde de Inspectie OOV dat de leergang politieke verkeersspecialist werd uitgevoerd terwijl delen ervan niet onderwijskundig en politiekundig waren gevalideerd. De conclusie van onderhavig onderzoek is dat het domein Verkeer en Milieu met voortvarendheid bezig is met de vernieuwing en doorontwikkeling van de leergangen politieke verkeersspecialist en politieke milieuspecialist. Tevens is een activiteitenoverzicht 2009 aanwezig met een planning wanneer welke kernopgaven onderwijskundig dan wel politiekundig ter validatie worden voorgelegd. De onderwijskundige en politiekundige validatie van de thans uitgevoerde onderdelen van de leergang politieke verkeersspecialist en de leergang politieke milieuspecialist heeft plaatsgevonden.

- **Afstemming leergang politieke verkeersspecialist op doelgroep en praktijk**

In het jaarlijks onderzoek van 2007 vroeg de Inspectie OOV bij de herinrichting van de leergang politieke verkeersspecialist aandacht voor de aansluiting op de doelgroep, de actualiteit van het studiemateriaal en de aansluiting van de leeropdrachten op de praktijk. De conclusie van onderhavig onderzoek is dat de studenten voor beide leergangen zeer uiteenlopende beginniveaus hebben waar het domein geen verschillende leerwegen aan verbindt. In de praktijk blijkt de feitelijke instroom voor een belangrijk deel af te wijken van de doelgroep waarvoor de leergangen oorspronkelijk was bedoeld. Voorts verdient de actualiteit van het door de docenten bij de leergang gebruikte studiemateriaal (nog steeds) aandacht. De door de Politieacademie geformuleerde leeropdrachten gaven geen aanleiding tot op- of aanmerkingen. Op het gebruik van de leeropdrachten wordt later in dit hoofdstuk ingegaan.

- **Vervulling vacatures en professionalisering docenten**

In het jaarlijks onderzoek van 2007 oordeelde de Inspectie OOV dat de openstaande vacatures zo spoedig mogelijk dienden te worden vervuld en dat er werk moest worden

gemaakt van de professionalisering van de docenten. De conclusie van onderhavig onderzoek is dat er voldoende personeel wordt ingezet om de opleiding te verzorgen. Een actueel (uitwisselings)programma om de praktijkervaring van docenten up-to-date te houden, is niet aanwezig.

- **Procedure Eerder Verworven Competenties (EVC's)**

In het jaarlijks onderzoek van 2007 deed de Inspectie OOV de aanbeveling om de criteria voor het verkrijgen van vrijstellingen aan alle betrokkenen duidelijk te maken zodat dit geen belemmering vormt voor het aanvragen van EVC's. De conclusie van onderhavig onderzoek is dat de informatievoorziening over het EVC-traject nog steeds aandacht verdient. De Inspectie benadrukt dat het voorzien in, op het beginniveau van de studenten afgestemde, alternatieve leerwegen, het borgen van deze opleidingstrajecten én het verkrijgen van eenduidigheid tussen korpsen en locatie over de wenselijkheid van vrijstellingen voor het welslagen van de EVC-procedure essentieel zijn.

- **Roostering**

In het jaarlijks onderzoek van 2007 geeft de Inspectie OOV aan de tijdigheid en accuraatheid van het rooster van de leergang politie verkeersspecialist te verbeteren. De conclusie van onderhavig onderzoek is dat de organisatie van beide leergangen door het domein uitdrukkelijk aandacht verdient. De Inspectie concludeert dat door een zorgvuldige planning binnen het domein van de instituutsdagen, het onderwijsleerproces van de studenten effectiever en efficiënter kan verlopen.

- **Leerprocesbegeleiding**

In het jaarlijks onderzoek van 2007 beveelt de Inspectie OOV het domein aan te komen tot een actievere sturing van de leerprocesbegeleiders op de studievoortgang van de studenten en hen hiervoor te faciliteren. De conclusie van onderhavig onderzoek is dat de begeleiding van de studenten op het instituut thans een goede ontwikkeling doormaakt. De locatie voldoet aan de norm van een stimulerende begeleiding van het individuele leerproces, zij het dat het structurele karakter van de voortgangsbespreking per kernopgave nog niet is geborgd. In de praktijk blijkt de afstand tussen het domein en het korps over het algemeen nog groot te zijn. De Inspectie pleit ervoor dat de contacten tussen het domein en het korps een meer structureel karakter krijgen.

- **Periode werkend leren**

In het jaarlijks onderzoek van 2007 beveelt de Inspectie de korpsen aan samen met de Politieacademie de wettelijk voorgeschreven onderwijsovereenkomsten af te sluiten, de lijnchefs en/of praktijkcoach van de studenten aanwezig te laten zijn bij de startbijeenkomst van de leergangen en die activiteiten te ondernemen die garanderen dat de leerwerkplaatsen op orde zijn en dat deskundige begeleiders worden ingezet. De conclusie van onderhavig onderzoek is dat er (nog steeds) geen getekende onderwijs-overeenkomst is tussen het College van Bestuur van de Politieacademie en de korpsen. De Inspectie OOV constateert voorts dat het referentiekader werkend leren, dat een regulerende rol kan spelen ten aanzien van de aanpak van de periode van werkend leren bij de korpsen, bij de in het inspectieonderzoek gesproken korpsfunctionarissen onbekend is. De begeleiding door de vakcollega's en de leerwerkplekken zijn in het merendeel van de benaderde korpsen op orde. Hierbij past de kanttekening dat in sommige korpsen studenten zelf op zoek moeten gaan naar een begeleider en dat de

begeleiders over het algemeen geen opleiding tot praktijkcoach of trajectbegeleider hebben gevolgd. De Inspectie concludeert dat het implementatietraject van het referentiekader werkend leren door de Politieacademie dringend aandacht verdient.

- **Examinering**

In het jaarlijks onderzoek van 2007 beveelt de Inspectie OOV aan alleen examinatoren in te zetten die competent zijn voor het te examineren onderwerp en de proeven door te lichten op de aansluiting op de praktijk. De conclusie van onderhavig onderzoek is dat er binnen het domein voldoende aandacht is voor de vernieuwing van de proeven van bekwaamheid. Ook constateert de Inspectie OOV dat er maatregelen zijn getroffen om de uitvoering van de examens op een zorgvuldige wijze te laten verlopen.

Resumerend komt de Inspectie tot de formulering van de volgende aanbevelingen met betrekking tot de leergangen politie verkeersspecialist en politie milieuspecialist.

- **Instream: EVC's en individuele leerwegen**

Naar het oordeel van de Inspectie dient er een betere afstemming te komen tussen de beginniveaus van de studenten en het aanbod aan onderwijs. In de praktijk blijkt de feitelijke instroom af te wijken van de oorspronkelijk geplande instroom. Veel studenten hebben al kennis en ervaring op de vakgebieden en hebben soms hun sporen verdiend in de opsporing. De per student aan te leren competenties kunnen daarmee aanzienlijk verschillen. Ook zijn de meeste studenten al fulltime werkzaam in de specialisatie. De doelgroep voor de leergangen is daarmee vaak een andere dan de allround politie-medewerker met enige jaren ervaring die zich wil voorbereiden op de stap naar een specialisme. Dit vraagt, naar het oordeel van de Inspectie OOV, óf om kwalitatief ander onderwijs óf om nadere afspraken met de korpsen ten aanzien van het instroomniveau van nieuwe kandidaten voor de leergangen.

- **Onderwijsaanpak**

De Inspectie OOV beveelt het domein aan het onderwijs meer doelmatig en stimulerend te maken door meer sturing aan te brengen in het onderwijs. De invoering van het 'OUT-principe' waarbij een gedegen oriëntatie plaatsvindt op de te behandelen leeropdrachten en waar een inhoudelijke terugkoppeling standaard is, is dringend gewenst. Daarbij is de Inspectie van oordeel dat het niveau van kennis en vaardigheden niet afhankelijk kan en mag zijn van de bereidwilligheid van een student om zich in onderdelen van de leergang te verdiepen.

Voorts dringt de Inspectie OOV aan op invoering van een periodieke voortgangsrapportage per student zodat het voor zowel het domein als voor het korps duidelijk is hoe de student met zijn opleiding vordert.

Ten slotte is de Inspectie van mening dat de kwaliteit van de docenten kan worden geborgd door het initiëren van een periodiek (uitwisselings)programma zodat de docenten ook vakinhoudelijk up-to-date blijven. De Inspectie beveelt de invoering hiervan aan.

- **Examinering**

Een belangrijk doel van examinering is ondubbelzinnig antwoord te krijgen op de vraag óf de student als (beginnend) beroepsbeoefenaar in een bepaald vakgebied kan functioneren in de beroepspraktijk. Tevens wordt daarbij vastgesteld of het onderwijs van de

daaraan voorafgaande periode zijn vruchten heeft afgeworpen. De Inspectie heeft geconstateerd dat het volgen van het onderwijs aan de leergangen niet automatisch leidt tot het afnemen van het examen. Daarmee is zowel voor de student als voor het korps niet vastgesteld of betrokkene voldoende competenties heeft om op het betreffende vakgebied tot zelfstandige beroepsuitoefening over te kunnen gaan. De Inspectie beveelt het domein Verkeer en Milieu aan hierover de discussie aan te gaan met de korpsen zodat het voor zowel de student als het korps maar ook voor het domein zelf helder is welk beleid hierin moet worden gevolgd.

- **Korpsen**

Zorgpunt is de vraag naar opleidingen vanuit de korpsen, met name als het gaat om leergangen met een totale duur van twee jaar. Er staat bij de korpsen een continue druk op tijd en geld. Ook ten aanzien van de opleidingen voeren korpsen een kosten-baten-analyse uit, kijken naar beschikbare middelen, capaciteit en rendement. Flexibiliteit en maatwerk zijn daarbij belangrijke begrippen. Korpsen geven daarom vaak de voorkeur aan een korte gerichte opleiding boven een meerjarige leergang van een groot aantal kernopgaven. Om een kwaliteitsslag te maken is het nu voor korpsen mogelijk losse kernopgaven uit de leergang af te nemen.

De Inspectie acht een fundamentele discussie op dit punt tussen de korpsen en de Politieacademie, in overleg met de Politieonderwijsraad, wenselijk om vast te stellen waar de Politieacademie zich voor wat betreft het postinitiële onderwijs in de toekomst op moet richten. Kernvraag daarbij is of het oorspronkelijke uitgangspunt van breed en diep opgeleide functionarissen die zich specialiseren in een bepaald vakgebied en zich daar gedurende hun loopbaan verder in willen ontwikkelen, is afgestemd op de feitelijke praktijk in de korpsen gekenmerkt door mobiliteit van medewerkers eens in de vier à vijf jaar.

Ten slotte vraagt de Inspectie aandacht voor het 'uitventen' door de Politieacademie van het referentiekader werkend leren en het daadwerkelijk komen tot een implementatie ervan. De verschillen in benaderingswijze van de student in de periode die deze al werkend lerend in de praktijk doorbrengt, acht de Inspectie momenteel te groot.

Bijlage

Bijlage I

Lijst van geraadpleegde documenten

Documenten domein Verkeer & Milieu van de Politieacademie

- Medewerker Tevredenheid Onderzoek 2008
- Student Tevredenheid Meter 2008
- MTO 2008 - Analyse V&M
- Marap II
- Marap III
- Verslag bijeenkomst MTO-werkgroep
- Jaarstukken 2007, deel I
- Jaarbericht 2007
- Domeinplan 2007
- Domeinplan 2008: 'Dynamisch Conserveren'
- Jaarplan 2009: 'Conserveer het dynamische'
- Bedrijfsplan Politieacademie 2009-2012
- Academiespecial: sociaal jaarverslag 2007
- Academiespecial: verkeer
- Startgesprek hoofd Verkeer & Milieu
- Overzicht leergang politieke milieuspecialist
- Overzicht leergang politieke verkeerspecialist
- Overzicht leergang politiekundige verkeersspecialist (niveau 5)
- Rapportage LOEP, 8 december 2007 t/m 28 maart 2008
- Rapportage LOEP, 1 april 2008 t/m 8 augustus 2008
- Rapportage LOEP, 11 augustus 2008 t/m 8 december 2008, Apeldoorn januari 2009
- Management rapportage periode: 1 januari t/m 30 april 2008
- Management rapportage periode: 01-05-2008 t/m 31-08-2008
- Management rapportage III-2008, periode: 01-09 t/m 31-12
- POR voorstel 'ongevalsonderzoek'
- POR voorstel 'handhaving & advisering'
- Advies Overheveling Maatwerkproducten Verkeer & Milieu
- Memo MT domein V&M
- Verslag bijeenkomst MTO-werkgroep d.d. 22 september en 20 oktober 2008
- Kaders voor de inrichting van het samenhangend stelsel van politieonderwijs, 2007
- Onderwijs- en examenregeling Politieonderwijs, 2008

Bijlage II

Beleidsreactie

Politieacademie

In september zond de Inspectie OOV ons de bevindingen van het kwaliteitsonderzoek uitgevoerd bij het toenmalige domein Verkeer & Milieu (per 1 juli jl. is de naam: School voor Handhaving). Het onderzoek is uitgevoerd in de periode april - mei 2009. De Inspectie OOV biedt ons de gelegenheid op het rapport te reageren, voordat het wordt vastgesteld en verspreid. Wij stellen dat zeer op prijs en maken daar graag gebruik van.

Op basis van de risicoanalyse, die de Inspectie in 2008 uitvoerde, bleek het domein Verkeer & Milieu er in negatieve zin uit te springen. Vanwege een aantal gesignaleerde knelpunten uit vorige onderzoeken en met de constatering dat een aantal aangekondigde verbeteracties niet van de grond was gekomen, is de keuze voor een kwaliteitsonderzoek bij het domein toegelicht.

Voordat we ingaan op de bevindingen, willen we onze waardering uitspreken voor de zorgvuldige wijze waarop het onderzoek en de rapportage tot stand is gekomen. In grote lijnen concludeert de Inspectie dat er binnen het domein op tal van aspecten vooruitgang is geboekt. Zo noemt u onder meer de onderwijskundige en politiekundige validatie van de kernopgaven van het domein, de vervulling van vacatures van docenten, de begeleiding van de studenten op het instituut, en de zorgvuldige wijze waarop de examens verlopen.

Hiernaast zijn nog enkele knelpunten onder onze aandacht gebracht, waarmee we in het verbetertraject bij het domein en bij onze aanpak de onderwijsorganisatie op tal van aspecten te verbeteren, ons voordeel kunnen doen. De gesignaleerde knelpunten betreffen afstemming tussen beginniveaus van de studenten en het onderwijsaanbod, het aanbrengen van meer sturing in het onderwijs, invoering periodieke voortgangsrapportage per student, en het initiëren van een periodiek uitwisselingsprogramma voor docenten. Ten slotte heeft de Inspectie enkele aanbevelingen opgenomen voor de korpsen. Het betreft het investeren in langere termijn onderwijs via deelname aan leergangen in plaats van korte cursussen, de implementatie van het referentiekader werkend leren binnen korpsen en de controle op deelnemen aan afsluitende examens.

In de afgelopen periode heeft de Politieacademie indringend haar eigen functioneren onder de loep genomen. Onze conclusie was eenduidig: het kan en moet beter, hetgeen is verwoord in de brochure 'Burgers Eisen Beter Blauw'. Dit heeft binnen de organisatie van het politieonderwijs onder meer geleid tot ingrepen in het management. De ingezette koers

van het politieonderwijs en schoolvorming wordt ingevuld door het bekende Programma Versterking Politieprofessie, dat in 2009 en 2010 doorloopt. Hiermee worden de verschillende taaie knelpunten grondig aangepakt en verbeterd.

Een belangrijk onderdeel van het versterkingsprogramma, waarmee onder meer de door u gesignaleerde knelpunten bij de School voor Handhaving worden aangepakt, is aan onze docenten 'hun vak terug te geven'. Dat houdt in dat docenten weer meer gaan toetsen, meer aan onderzoek gaan doen, en een grotere rol krijgen in de continue verbetering van het onderwijs en alles wat daarmee samenhangt. Docenten hebben inzicht in alternatieve aanpakken en knelpunten, en hun deskundigheid en ervaring kan nog meer worden ingezet voor verbeterdoeleinden. Hiermee bereiken we:

- Het adequater kunnen omgaan met verschillen tussen beginniveaus van studenten (naast consequente en betere toepassing van het RIC). Overigens zal ook concreet het toepassen van EVC's en individuele leerwegen onder de loep worden genomen.
- Het onderwijs meer doelmatig maken onder meer via toepassing van het OUT-principe, inclusief terugkoppeling van de studievoortgang aan de studenten (naast het inmiddels nagenoeg operationeel zijn van het studievolsysteem). Het OUT-principe zal onderdeel (gaan) uitmaken van het professionaliseringspakket van de docenten. De gewenste voortgangsrapportage per student wordt gekoppeld aan de leerprocesbegeleider en het leerproces.

Binnen het professionaliseringspakket van de docenten past ook het extra inzetten op stages en detacheringen van docenten in korpsen (en omgekeerd). In het vakgroepplan 2010 is de intentie uitgesproken om de vakinhoudelijke kennis van de docenten via stagelopen bij een korps vorm te geven.

Op het vlak van examineren binnen de Politieacademie zijn zeer veel ontwikkelingen gaande. Het ontwikkelen van examens is onder verantwoording van het schoolhoofd gebracht waarmee een betere verwevenheid met onderwijsontwikkeling wordt gerealiseerd. Per 1 januari 2010 worden per school examencommissies ingesteld, die toezien op de kwaliteit van de examens en het examen proces.

Het schoolhoofd van de School voor Handhaving is lid van een van de werkgroepen die ondersteunen bij het implementeren van het referentiekader werkend leren en zal hierin de aanbevelingen van de Inspectie OOV meenemen.

Momenteel lopen in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties enkele zware projecten onder regie van de Politieonderwijsraad en met medewerking van de Politieacademie, die een behoorlijke impact zullen hebben op het politieonderwijs van de komende jaren. Dit is a) het project Herijking Beroepsprofielen, waarmee de inhoud van het onderwijs beter zal gaan aansluiten op de vereiste startbekwaamheden van afgestudeerden, en b) het project Perspectiefwisseling, waarin met name de relatie tussen vraag en aanbod van het politieonderwijs in relatie tot de Werkgeversvisie van politie Nederland centraal staat. Met beide projecten wordt een fundamentele discussie met de korpsen aangegaan over de inhoud en vormgeving van het politieonderwijs. De resultaten van beide projecten zullen vanaf medio 2010 worden geïmplementeerd.

Ten slotte zouden we graag expliciete afspraken met de Inspectie willen maken over de door hen gesignaleerde knelpunten, betreffende het beoogde resultaat en het tijdsplan daar te komen.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en u het vertrouwen te hebben gegeven dat de gereorganiseerde Politieacademie in staat is de plannen consequent uit te voeren en af te maken om de beoogde resultaten te behalen.

We zijn ervan overtuigd dat deze aanpak een deel van het antwoord vormt op de door u en anderen gesignaleerde knelpunten.

Colofon

Dit rapport is een uitgave van:

Inspectie Openbare Orde en Veiligheid
Juliana van Stolberglaan 148 | 2595 CL Den Haag
Postbus 20011 | 2500 AA Den Haag
T 070 426 7343
Telefax 070 426 6990
www.ioov.nl

Lay out: Grafisch Buro van Erkelens | Den Haag
Foto omslag: Fons Sluiter fotografie

© Inspectie Openbare Orde en Veiligheid | Augustus 2009
ISBN 978-90-5414-186-0

Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan, mits deze uitgave als bron wordt vermeld.

